

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma -
Turhaa vai tarpeellista?
Heli Pasanen

Varhaiskasvatustieteen kandidaatintutkielma
Kevätlukukausi 2016
Kasvatustieteidenlaitos
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Pasanen, Heli. 2016. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Turhaa vai tarpeellista. Varhaiskasvatustieteen kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteidenlaitos. 53 sivua.

Tutkimuksessa tarkasteltiin lapsen vasua sen sisällön ja käytön näkökulmasta. Aiheeseen innoitti uusittu Varhaiskasvatuslaki sekä siitä seuraavat Varhaiskasvatuksen perusteet asiakirjan muutokset, jotka vaikuttavat myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan.

Tutkimus toteutettiin määrällisenä ja sen aineisto kerättiin itsevalikoituneen nettikyselyn avulla eli siihen saivat osallistua asiasta kiinnostuneet vanhemmat ja päiväkodin henkilökunnan jäsenet, jotka olivat olleet tekemässä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmia. Nettikysely julkaistiin käyttäen hyväksi sosiaalista mediaa.

Tutkimuksessa selvitettiin vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan mielipiteitä koskien vasun sisältöä, miten vasua käytetään päiväkodin arjessa sekä sitä mitä liittyy vasun täyttämiseen ajan, vastuun ja käytäntöjen näkökulmasta. Vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan vastauksia vertailtiin keskenään vertailemalla vastausten esiintyvyyttä ja keskiarvoja.

Tutkimuksessa saatiin selville suurimman osan niin vanhemmista kuin päiväkodin henkilökunnasta näkevän vasun tarpeellisenä ja hyödyllisenä. Kuitenkin niitä, jotka kokivat vasun turhana tai sen täyttämisen ärsyttävänä. Kaikki sisältöehdotukset koettiin melko tärkeinä. Vasuun toivottiin lisää selkeyttä sekä monivalintakohtia avoimien kysymysten rinnalle. Vasuun täyttämiseen käytettyä aikaa pidettiin suurimmaksi osaksi sopivana ja se täytettiin yleensä vanhempien kanssa joko osin yhdessä ja osin erikseen tai vasukeskustelussa yhdessä. Vastuu vasusta oli yleisimmin lapsen omahoitajalla.

Asiasanat: varhaiskasvatus, suunnitelma, vasu, lapsi, vanhemmat, päiväkot

SISÄLTÖ

JOHDANTO	4
1 VARHAISKASVATUSTA OHJAAVIA ASIAKIRJOJA	6
1.1 Varhaiskasvatussuunnitelmat Suomessa.....	6
1.1.1 Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet - asiakirja6	
1.1.2 Kunnallinen taso ja päiväkotikohtainen suunnitelma	7
1.1.3 Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma	8
1.2 Esimerkkejä varhaiskasvatuksen yksilöllisestä suunnittelusta ulkomailla	10
1.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien tutkimusta Suomessa	12
2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	16
3 KYSELYLOMAKETUTKIMUS SOSIAALISTA MEDIAA HYÖDYNTÄEN	17
3.1 Tutkimuksen kulku.....	17
3.2 Osallistujat.....	18
3.3 Verkon ja sosiaalisen median hyödyntäminen	20
3.4 Kyselylomake.....	21
3.5 Aineiston analyysi.....	23
3.6 Eettisyyden ja luotettavuuden tarkastelu	25
3.6.1 Eettiset ratkaisut	25
3.6.2 Reliabiliteetti	26
3.6.3 Validiteetti	29
4 TULOKSET	32
4.1 Millainen on hyvä varhaiskasvatussuunnitelmalomake?	32
4.2 Miten lapsen varhaiskasvatuslomaketta käytetään?.....	36
4.2.1 Miten varhaiskasvatussuunnitelmia käytetään päiväkodin arjessa? 36	
4.2.2 Mitä liittyy lomakkeen täyttämiseen ajan, vastuun ja käytäntöjen näkökulmasta?	38
4.4 Eroavatko päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien vastaukset toisistaan? 42	
5 POHDINTA	48
5.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	48
5.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimushaasteet	51
LÄHTEET	54
LIITTEET	58

JOHDANTO

Vuoden 2015 elokuussa voimaan astunut Varhaiskasvatustalain (1973) uudistus nosti lasten varhaiskasvatussuunnitelmat keskusteluun myös mediassa. Esimerkiksi professori Pulkkinen kritisoi varhaiskasvatussuunnitelmia niihin käytettävän ajan takia, sillä hän uskoi tuon ajan olevan suoraan pois lapsilta (Laitinen 2015). Toisaalta varhaiskasvatuksen tulosaluejohtaja Rantanen korosti vasta-argumentissaan suunnitelmien merkitystä muun muassa vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön kannalta (Lehtilä 2015a). Tämän keskustelun herättämä kiinnostuin aiheesta itsekkin. Ovatko varhaiskasvatussuunnitelmat todellakin hukkaan heitettyä aikaa ja mikä on niiden todellinen hyöty varhaiskasvatuksen arjessa?

Vaikka lasten varhaiskasvatussuunnitelmia on tehty päiväkodeissa jo monien vuosien ajan ja monissa päiväkodeissa on vakiintuneet lomakkeet tuohon tarkoitukseen, voi laadintaan olla tulossa uudistetun varhaiskasvatustalain myötä muutoksia (Laitinen 2015). Aiemmin lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien tekemiseen on velvoittanut Sosiaalihuoltolaki ja valtakunnallinen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Alasuutari & Alasuutari 2011, 37; Valtioneuvoston periaatepäätös 2002, 21). Kuitenkin, kuten esimerkiksi Alasuutari ja Karila (2009, 71) ovat todenneet, ei lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan ole annettu kovin tarkkoja ohjeita. Tästä syystä monet kunnat ovat laatineet omia lomakkeitaan tätä varten ja nuo lomakkeet eroavat melko paljon toisistaan (Alasuutari & Karila 2009, 73).

Nyt lakimuutoksen myötä myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tullaan uudistamaan ja uudistettu versio astuu voimaan vuonna 2017 (Laitinen 2015). Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta velvoittaa Opetushallitusta hyväksymään uudet Varhaiskasvatuksensuunnitelman perusteet 1.8.2017 mennessä, jotta tuolloin voitaisiin alkaa laatimaan jo uusia lain mainitsemia lasten yksilöllisiä varhaiskasvatussuunnitelmia (Laki lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta 2015). Tämä muutos tuo taas ajankohtaiseksi

yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja sisältöön liittyvät asiat.

Kiinnostustani aihetta ja varsinkin vanhempien näkökulmaa kohtaan lisäsi ajankohtaisen lakimuutoksen lisäksi myös nettihaut, joita tein aihetta tutkiessani. Keskustelupalstoilla en voinut olla törmäämättä niin vanhempien kuin lastentarhanopettajienkin kommentteihin, joista osassa puhuttiin yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien tekemisestä hyvin negatiiviseen sävyyn kun taas osassa näiden tekemistä puolusteltiin. Kun luin kommentteja tarkemmin, huomasin myös yhden toistuvan ajatuksen. Tämä oli se, että monesti itse varhaiskasvatuskeskustelut koettiin useammin antoisina, mutta varhaiskasvatussuunnitelmasta puhuttiin tympääntyneeseen sävyyn (Esim. Lehtilä 2015b). Tämä huomio tuki myös tähän tutkielmaan liittyen tehtyä yhden lapsen vanhempien haastattelua, jossa vanhemmat kertoivat juurikin keskustelewansa mielellään lastentarhanopettajien kanssa, mutta sanoivat itse kirjallisen osuuden täyttämisen tuntuvalta raskaalta. Olisiko suunnitelmaa siis aika muuttaa paremmin keskustelua ja yhteistyötä tukevaksi sen sijaan, että se on vain siihen kuuluva pakollinen ja osin myös ärsyttävä osuus?

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää vanhempien ja päiväkodinhenkilökunnan mielipiteitä koskien lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa. Mielipiteitä selvitetään niin suunnitelman sisällön, täyttämisen kuin käytönkin näkökulmasta. Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää esimerkiksi tukemaan uusien lapsen varhaiskasvatussuunnitelmapohjien luomista.

1 VARHAISKASVATUSTA OHJAAVIA ASIAKIRJOJA

1.1 Varhaiskasvatussuunnitelmat Suomessa

1.1.1 Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet - asiakirja

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on Stakesin vuonna 2003 ensimmäisen kerran laatima asiakirja (Stakes 2005, 1). Velvoite asiakirjan laadintaan annettiin varhaiskasvatuksen valtakunnallisia linjauksia käsittelevässä valtioneuvoston periaatepäätöksessä vuotta aiemmin (Valtioneuvoston periaatepäätös 2002, 20). Liike kohti tätä muutosta lähti alun perin liikkeelle Suomessa *Organisation for Economic Cooperation and Development* (OECD) 2000-luvun vaihteessa tekemästä arvioinnista, jonka kritiikkiin valtioneuvosto ja sosiaali- ja terveysministeriö reagoi. Tuossa arvioinnissa ilmeni, että Suomen muuten laadukkaassa varhaiskasvatuksessa oli puutteena laajan varhaiskasvatussuunnittelun uupuminen sekä nähtiin, että vanhempien roolia kasvatuskumppaneina tulisi kasvattaa ja asiantuntijakeskeisyyttä vähentää. (Alasuutari & Alasuutari 2011, 30; 51.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista ja laatua (Alasuutari & Alasuutari 2011, 29; Valtioneuvoston periaatepäätös 2002, 20). Lisäksi sen tavoitteena on lisätä varhaiskasvattajien ammattitaitoa, vanhempien osallisuutta ja moniammatillista yhteistyötä (Stakes 2005, 9).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005) pitää sisällään niin yleiskuvausta varhaiskasvatuksesta ja sen päämääristä kuin tarkempaa kuvausta siitä kuinka varhaiskasvatus tulee järjestää. Julkaisussa kerrotaan esimerkiksi kuinka lapselle ominaiset tavat toimia (leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen sekä tutkiminen) ja sisällölliset orientaatiot (esim. matemaattinen, luonnontieteellinen ja esteettinen orientaatio) huomioidaan varhaiskasvatuksessa (Stakes 2005, 20–29). Tämä lisäksi varhaiskasvatussuunni-

telman perusteissa annetaan ohjeita erityisen tuen järjestämiseen, eri kieli- ja kulttuuritaustojen huomioimiseen sekä kunnan varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan. (Stakes 2005, 35–45.)

1.1.2 Kunnallinen taso ja päiväkotikohtainen suunnitelma

Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman pohjana on Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden lisäksi muut kunnassa lasta ja perhettä koskevat suunnitelmat, kunnan varhaiskasvatuksen linjaukset sekä esiopetussuunnitelmat (Stakes 2005, 43). Suunnitelmat vaihtelevat siis hieman kunnittain, mutta niille on annettu viitteellinen sisältö.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005) linjataan, että kuntakohtaisen suunnitelman suositellaan pitävän sisällään kuvauksen kunnan varhaiskasvatuksen linjauksista ja strategioista, kuvauksen toiminta-ajatuksista, arvoista, päämääristä, tavoitteista sekä varhaiskasvatuksen sisällön arvioinnista, kehittämisestä ja seurannasta (Stakes 2005, 44). Tämän lisäksi suunnitelma pitää sisällään tiedot erityisen tuen järjestämisestä lapsille ja siitä kuinka varhaiskasvatusta järjestetään eri kieli- ja kulttuuritaustaisille sekä sen miten jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen on toteutettu ja kuinka moniammattilista- ja verkostoyhteistyötä toteutetaan kunnassa. Suunnitelmassa tulee olla myös kuvaus kasvatuskumppanuuden ja vanhempien osallisuuden toteuttamisesta. (Stakes 2005, 44)

Kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa näkyy myös lapsen yksilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen ja seurannan periaatteet sekä se kuinka kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa sovelletaan ja konkretisoidaan yksikkökohtaisiksi varhaiskasvatussuunnitelmiksi. (Stakes 2005, 45.)

Yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma täydentää kuntakohtaista suunnitelmaa. Se ottaa huomioon yksikön erityispiirteet, toimintaympäristön ja painotukset. Suunnitelma täydentyy ja muuttuu tilannesidonnaisuutensa takia riippuen lapsien, lapsiryhmän, toimintaympäristön ja toimintaolosuhteiden tuntemisesta. (Stakes 2005, 43.)

Yksikkökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta vastaa henkilöstö, mutta myös vanhemmilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa sen sisältöön ja osallistua sen arviointiin. Näin suunnitelma on koko kasvatusyhteisön yhdessä laatima ja sitä myös arvioidaan ja kehitetään yhdessä. (Stakes 2005, 32.) Tämä voi myös osoittautua haasteeksi sillä jokaisella yhteisön jäsenellä voi olla toisistaan poikkeavia käsityksiä esimerkiksi lapsista tai oppimisesta (Heikka, Hujala & Turja. 2009, 34).

1.1.3 Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

Tässä tutkimuksessa noudatan Alasuutarin ja Karilan (2009, 72) tapaa puhua lasten varhaiskasvatussuunnitelma lomakkeista. Kuten hekin artikkelissaan, käytän tässä tutkimuksessa puhekielistä termiä *vasu* synonyyminä varhaiskasvatussuunnitelmalle. Käytän myös termejä lapsen vasu (lapsen varhaiskasvatussuunnitelma) sekä vasulomake (varhaiskasvatussuunnitelmalomake). Näiden lyhenteiden käyttämisen tarkoituksena on selkiyttää tekstiä sekä helpottaa lukemista.

Lapsen vasun tekemiseen velvoittaa Varhaiskasvatuslaki (1973, 7§). Suoraan lainattuna laissa määrätään, että lapsen vasuun on *kirjattava tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi sekä lapsen tarvitseman tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen*. Tuo suunnitelma tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa lapsen hoitosuhteen aluksi ja sen toteutumista arvioidaan säännöllisesti ja myös lapsi voi osallistua suunnitelman laadintaan ja arviointiin (Stakes 2005, 32 - 33; Varhaiskasvatuslaki 1973, 7§.)

Lapsen vasun runkona toimivat niin valtakunnallinen, kunnallinen kuin päiväkotikohtainenkin suunnitelma. Mitä lähemmäksi lapsikohtaista suunnitelmaa tullaan sitä tarkemmaksi, konkreettisemmaksi ja yksityiskohtaisemmaksi suunnitelma muuttuu. (Heikka ym. 2009, 33 - 34.) Lapsen varhaiskasvatuksen tulisi perustua hänelle laadittuun suunnitelmaan. Suunnitelman tarkoituksena on mahdollistaa toiminta, jossa otetaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet sekä vanhempien näkemys. (Stakes 2005, 32 - 33.)

Lapsen vasu laaditaan yhteistyössä lapsen vanhempien ja päivähoidon henkilöstön kanssa varhaiskasvatuskeskustelussa eli *vasukeskustelussa*. Tuossa keskustelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota lapsen kehitystä tukeviin asioihin sekä tuoda esille niin kotona kuin päivähoidossa nousseita huolia ja ongelmia ja etsiä näihin yhdessä konkreettisia ratkaisuja. (Stakes 2005, 33.)

Ennen lapsen vasua tehtiin päiväkodeissa hoitosopimuksia kodin ja päiväkodin välillä. Nuo sopimukset eivät kuitenkaan olleet yhtä laajoja kuin nykyinen suunnitelma. (Alasuutari & Alasuutari 2011, 29.) Vielä nykyäänkin ainakin joissakin kunnissa hoitosopimus voi olla käytössä, mutta se tehdään tällöin vasun rinnalla tai siihen liitettynä. Tuo hoitosopimus tehdään lapsen tullessa päiväkotiin ja siihen kirjataan keskeisimmät tiedot lapsesta, kuten kuka saa noutaa lapsen päiväkodista, lapsen hoitoajat ja allergiat (esim. Tampereen hoitosopimus 2015).

Nykyään käytössä oleva vasumalli on tullut käytännöksi 2000-luvun alkupuolella Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden luomisen yhteydessä (Stakes 2005, 32–33). Kuten jo aiemmin mainittiin, tuo suunnitelma linjaa, että jokaiselle päivähoidossa olevalle lapselle laaditaan yksilöllinen vasu.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005) antaa seuraavat ohjeet suunnitelman laadintaan: *suunnitelmassa tulee ottaa huomioon lapsen kokemukset, tämän hetken tarpeet ja tulevaisuuden näkymät, lapsen mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja lapsen yksilölliset tuen ja ohjauksen tarpeet*. Tämän lisäksi *suunnitelmassa sovi-taan vanhempien kanssa yhteistyön toimintatavoista*. Lapsen vasu toimii myös pohjana lapsen esiopetuksen suunnitelmalle. (Stakes 2005, 32–33.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet – asiakirjan lisäksi Stakes on julkaissut myös asiakirjan Niin ainutlaatuinen (2007). Tuon julkaisun tarkoituksena on tuoda esiin lapsen vasua koskevia näkökulmia sekä antaa tukea suunnitelman laatimiseen. Julkaisussa käsitellään suunnitelmaa lapsen hyvinvoinnin ja kuulemisen sekä kasvatuskumppanuuden näkökulmista. (Kaskela & Kronqvist 2007.) Lapsen vasua ohjaaviksi periaatteiksi nimetään kasvatuskumppanuuden lisäksi lapsen yksilöllisyyden, taitojen, valmiuksien ja osaamisalueiden havainnointi ja huomiointi sekä yhteisön pedagoginen toiminta ja sen arviointi

(Kaskela & Kronqvist 2007, 11). Julkaisu kuvaa lapsen vasua prosessina ja sanoo sen olevan kasvattajan pedagogiikkaa ohjaava työväline (Kaskela & Kronqvist 2007, 5).

1.2 Esimerkkejä varhaiskasvatuksen yksilöllisestä suunnittelusta ulkomailla

Yksilöllisen vasun laatiminen kaikille päivähoidossa oleville lapsille on käytäntö, joka on jo juurtunut suomalaiseen varhaiskasvatukseen noin kymmenen vuoden ajan. Se, että Suomessa tehtiin alun perin päätös ottaa käyttöön yksilöllinen varhaiskasvatuksen suunnittelu, ei johda vain aiemmin mainitusta OECD:n huomioista vaan se sai vaikutteita myös muista Pohjoismaista. Esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa on myös käytössä vanhempien ja henkilökunnan väliset kehityskeskustelut. (Alasuutari & Alasuutari 2011, 34.)

Pohjoismaiden (Tanska, Suomi, Norja ja Ruotsi) varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmissa on nähtävissä samankaltaisuuksia, mutta ne eroavatkin hieman sisällöltään (Alasuutari, Markström & Vallberg-Roth 2014, 22). Myös yksilötason dokumentointi eroaa hieman Pohjoismaiden välillä, mutta se huomioidaan kaikkien maiden varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmissa jollain tavalla (Alasuutari ym. 2014, 23-24).

Suomessa yksilölliset vasut on tehtävä kaikille lapsille, vaikka he eivät tarvitsisi erityistä tukea (Stakes 2005, Varhaiskasvatuslaki 1978). Yhdysvalloissa on lain velvoittamana käytössä suunnitelma nimeltään Individualized Education Program (IEP) (Stanberry 2014). Vapaasti suomennettuna tämä olisi Yksilöllistetty Opetus/Kasvatus Suunnitelma. IEP vastaa pitkälti Suomessa käytössä olevaa henkilökohtaista oppimisen järjestämistä koskevaa suunnitelmaa (HOJKS). Suomen Perusopetuslaki (1998) velvoittaa, että jokaiselle erityisen tuen päätöksen saaneelle perusopetuksen piirissä olevalle oppilaalle on tehtävä HOJKS.

Yhdysvaltojen IEP-asiakirja sisältää muun muassa tiedot lapsen kehityksen tilasta, henkilökohtaiset tavoitteet sekä opetukselliset erityistarpeet ja se on tarkoitettu kaikille 3-22 - vuotiaille erityistä tukea tarvitseville oppilaille. (Stan-

berry 2014.). Kuten meilläkin tuo erityisen tuen -asiakirja täytetään yhdessä lapsen vanhempien ja lapsen, opettajan, erityisopettajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa, mutta Yhdysvalloissa prosessiin osallistuu lisäksi koulun resursseista vastaava edustaja sekä vanhempien haluamat lisähenkilöt kuten tulkki tai erityisasiantuntija. IEP:n tavoitteissa painotetaan konkretiaa ja saavutettavuutta (Stanberry 2014.) Suomessa alle 6-vuotiaat kuuluvat vielä varhaiskasvatuksen eivätkä koulun piiriin. Tässä suhteessa Suomi eroaa tästä esimerkiksi Yhdysvalloissa olevasta mallista.

Iso-Britanniassa on sen sijaan olemassa Suomen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita vastaava asiakirja nimeltään Early Years Foundation Stage (EYFS), joka koskee alle 5 vuotiaita lapsia. Tuon asiakirjan tavoitteena on muun muassa edistää laadukasta varhaiskasvatusta sekä kasvatuskumppanuutta. (Department for Education 2014, 4-5.) Asiakirjassa painotetaan arvioinnin merkitystä ja sitä kuinka sen avulla voidaan tunnistaa lapsen tarpeita, seurata tämän kehitystä sekä suunnitella toimintaa ja tukitoimia. Kasvatuskumppanuus näyttää tämän asiakirjan mukaan kuitenkin perustuvan lähinnä työntekijöiden vanhemmille antamaan tietoon ja tukeen. Asiakirja velvoittaa päiväkotia arvioimaan lapsen kehitystä kahden vuoden iässä ja tekemään tästä kirjallisen tiivistelmän vanhemmille, keskustelemaan lapsen mahdollisista lisätukitoimista ja neuvomaan miten tukea annetaan myös kotona, mutta mikään ei velvoita vanhempien mielipiteen tai asiantuntijuuden huomioimiseen (Department for Education 2014, 13).

Iso-Britanniassa on myös tutkittu vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä ja lasten toiminnan dokumentointia esimerkiksi Margy Whalley'n toimesta. Whalley'n (2001) toimittama kirja *Involving Parents in their Children's Learning* syntyi Pen Green Centren viiden vuoden tutkimus- ja kehittämisprojektin tuloksena. Whalley'n ajatuksissa voidaan myös nähdä yhteyksiä suomalaiseen lapsen vasuun, sen sisältöön ja tavoitteisiin. Kehittämisprojektin aikana käytyjen kasvattajien ja vanhempien välillä käytyjen keskustelujen tuloksena Pen Green Centre:ssä muun muassa otettiin käyttöön lasten henkilökohtaisten oppimisportfolioiden laadinta. (Whalley & Dennison 2001, 152.)

Oppimisportfolio nähtiin tärkeänä työn suunnittelun ja kehittämisen kannalta lasten oman reflektoinnin ja vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön parantamisen lisäksi siinä, että vanhemmat pystyvät myös tarkkailemaan lasten kehittymistä päiväkodissa ja kysymään päiväkodin toiminnasta sekä kokevat, että heidät tunnustetaan lasten ensisijaisina kasvattajina. (Whalley & Dennison 2001, 152.) Kirjassa esitelty esimerkkiportfolio pitää sisällään havaintoja lapsen kiinnostuksen kohteista ja toiminnasta sekä tavoitteita koskien kielen, ajattelun, matematiikan, sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen sekä luovuuden kehittymistä (Whalley & Dennison 2001, 153–155) eli siinä on paljon samaa kuin Suomessa käytetyssä lapsen vasussa. Whalleyn (2001) kirja on suunnattu varhaiskasvattajille ja varhaiskasvatuksen opiskelijoille ja se kuvaa kuinka dokumentoinnin avulla voidaan kehittää kasvattajien ymmärrystä ja reflektointia sekä osallistaa vanhempia lasten oppimiseen.

Kirjassa viitataan ruotsalaisen professorin Gunilla Dahlbergin määritelmään dokumentoinnista. Dahlbergin mukaan dokumentointi mahdollistaa lapsen itsereflektion ja näin luo oppimisesta aktiivisen prosessin. Se mahdollistaa myös lasten ja vanhempien kanssa käytävän keskustelun sekä päiväkodin avaamisen niin, että se on avoimen keskustelun ja reflektoinnin kohteena. Lisäksi dokumentointi auttaa päiväkodin henkilökuntaa kehittämään ja reflektamaan toimintatapojaan. (Whalley & Dennison 2001, 148–149.)

Pedagoginen dokumentointi yhdistetään usein Reggio Emiliaan, sen pitkästä historiasta huolimatta (Alasuutari ym. 2014, 30). Myös Dahlberg viittaa teoksessaan dokumentoinnin ja lasten havainnoinnin yhteydessä Reggio Emiliaan kasvatustajatteluun (Dahlberg, Moss & Pence 1999, 144–158).

1.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien tutkimusta Suomessa

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmia on tutkittu jo jonkun verran aiemminkin. Maarit Alasuutari, joka on itse asiassa ollut myös mukana valmistelemassa nyt voimassa olevaa Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjaa (Stakes

2005, 47), on esimerkiksi tarkastellut kokonaisvaltaisesti lasten varhaiskasvatussuunnitelman laatimiskäytäntöä vuonna 2010 julkaistussa tutkimuksessaan. Alasuutari kertoo kirjassaan *Suunniteltu lapsuus* tarkastelevansa varsinkin lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman kotouttamista eli suunnitelman laatimisen valtakunnallisten periaatteiden ja ideaalien muokkautumista ja muotoutumista käytännön toiminnaksi erityisesti päiväkotityössä (Alasuutari 2010, 189).

Tutkimustuloksissaan Alasuutari tarkastelee lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kotouttamista pedagogiikan näkökulmasta, pohtii tutkimustuloksiaan kasvatuskumppanuuden näkökulmasta sekä tarkastelee lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa hallinnan tekniikkana. Alasuutari antaa kirjassaan myös ehdotuksia ja ideoita vasutoiminnan kehittämiseen. (Alasuutari 2010, 190.)

Maarit Alasuutari on myös aiemmin tutkinut Kirsti Karilan kanssa sitä miten kuntien lapsikohtaisissa vasulomakkeissa käsitteellistetään lasta ja lapsuutta sekä kuinka päivähoidon ja varhaiskasvatuksen yhteiskunnallinen tehtävä näissä näkyy. Alasuutarin ja Karilan tutkimusaineisto kerättiin vuosina 2007-2008 ja se käsitti yhteensä 15 kunnan vasulomakkeet. (Alasuutari & Karila 2009, 72-73.)

Alasuutarin ja Karilan tutkimuksessa huomattiin, että vasulomakkeissa puhuttiin lapsista ja lapsuudesta hyvin perinteiseen tapaan ja, vaikka lomakkeiden ulkoasu oli hyvin kuntakohtaista, se miten niissä tulkittiin lapsuutta, lapsia ja varhaiskasvatuksen tehtäviä oli hyvin samanlaista (Alasuutari & Karila 2009, 87-88).

Lomakkeissa puhe lapsesta liittyi hoitoon, kehitykseen ja perheeseen sekä niissä kiinnitettiin huomiota lapsen yksilöllisyyteen. Lapsuus puolestaan nähtiin vasulomakkeissa vaiheena jolloin lapsi on riippuvainen aikuisen huolenpidosta ja kehittyy osaavammaksi, itsenäisemmäksi ja kykenevämmäksi. (Alasuutari & Karila 2009, 84.) Liittyen vasulomakkeen tehtävään arvioinnin välineenä Alasuutari ja Karila nostavat esiin mielenkiintoisen ajatuksen siitä, että onko lomakkeiden valtakunnallisen tehtävän, eli varhaiskasvatuspalveluiden sisällön ja laadun yhtenäistämisen, lisäksi olemassa pyrkimys myös yhtenäistää lapsuutta ja lapsia (Alasuutari & Karila 2009, 85).

Vaikka lapsen vasua ei olekaan tiettävästi tutkittu paljon, on sitä Alasuu-tarin ja Karilan tutkimusten lisäksi käsitelty viime vuosina muun muassa pro gradu - tutkielmissa (esim. Andersson 2008, Hämäläinen 2009, Perälä 2013, Tähtinen 2011). Anderssonin (2008) tutkimuksen aineiston keruu tapahtui mar-raskuussa 2007 ja ajoittui siis aikaan, jolloin lapsen vasut vasta alkoivat tulla osaksi päiväkodin arkea (Andersson 2008, 36).

Andersson (2008) on tarkastellut tutkimuksessaan vasulomakkeita lasten-tarhanopettajien kokemuksen näkökulmasta ja sitä kuinka lapsen vasu on otet-tu vastaan Jyväskylän päivähoidossa. Hänen tutkimukseensa osallistui 66 % kaikista tuona ajankohtana Jyväskylän kunnallisissa päiväkodeissa lastentar-hanopettajan tai erityislastentarhanopettajan paikalla työskennelleistä henki-löistä (Andersson 2008, 36). Anderssonin tuloksista kävi ilmi muuan muassa se, että vastaajien keskuudessa lapsen vasua pidettiin tärkeänä varhaiskasvatusyhteistyön toteuttamisen ja kehittämisen välineenä. Vasun nähtiin myös tukevan lasten kehitystä sekä perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä. (Andersson 2008, 82 - 83.)

Myös Kekkonen (2009) on tutkinut lapsen vasua ja raportoinut artikkelis-saan alle kolmivuotiaiden vanhempien näkemyksiä heidän lapsensa varhaiskasvatuksesta. Kekkonen artikkeli on julkaistu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen teoksessa Lapsiperheiden hyvinvointi ja tutkimus perustuu Stakesin vuonna 2007 tekemään valtakunnalliseen Vaikuta vanhempi - nettikyselyyn. (Kekkonen 2009, 162-163).

Kekkonen (2009, 164) nostaa Vaikuta vanhempi -kyselyn tuloksista esille muun muassa sen, että avoimissa kysymyksissä vanhemmat ilmaisivat olevan-sa tyytymättömiä lastansa koskevien kasvatust keskustelujen vähyyteen sekä kasvatusyhteistyötä rakentavan vuoropuhelun yksisuuntaisuuteen. Lisäksi vanhemmat olisivat halunneet yhteistyökäytäntöjen olevan vähemmän satun-naisia ja rakenteeltaan kehittyneempiä (Kekkonen 2009, 165).

Kekkonen mukaan Stakesin tekemän kyselyn ajankohtana, eli vuoden 2007 lopulla, ei lapsen vasu ollut vielä vakiintunut kasvatusyhteistyönvälineeksi päivähoidossa. Tuossa kyselyssä alle 3-vuotiaiden vanhemmista joka viides

vastasi, ettei vasu-keskusteluja ole riittävästi tai he eivät tienneet mikä on vasu. Tämän lisäksi vasu tunnettiin heikommin perhepäivähoidon kuin päiväkotien asiakasperheissä (Kekkonen 2009, 156-166.).

Lisäksi vuonna 2007 toteutetun Vaikuta vanhempi - kyselyn tulosten mukaan Vasuun suhtauduttiin valtaosin myönteisesti, mutta se herätti vanhemmissa myös epäilyjä siitä muuttuuko lapsi elävästä yksilöstä vain dokumentiksi hyllyllä. Vanhemmat ilmaisivat kuitenkin olevansa halukkaita käymään vasu-keskusteluja. (Kekkonen 2009, 166.)

2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSY- MYKSET

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, minkälainen olisi vanhempien ja päivähoidon varhaiskasvattajien mielestä hyvä lapsen vasulomake. Lisäksi selvitetään kuinka paljon aikaa lapsen vasulomakkeen laatimiseen käytetään niin päiväkodin henkilökunnan kuin vanhempien toimesta sekä miten lomaketta käytetään päiväkodin arjessa.

Tutkimuksen tarkoituksena oli aiempiin tutkimuksiin verraten löytää uusi lähestymistapa tutkia aihetta. Tämän takia päädyttiin nostamaan esille näkemys siitä kuinka vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan näkemykset eroavat toisistaan. Edellä mainitut tavoitteet muotoiltiin seuraaviksi tutkimuskysymyksiksi:

1. Millainen on hyvä lapsen vasulomake vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan mielestä?
2. Miten lasten vasulomaketta käytetään?
 - 2.1 Miten varhaiskasvatussuunnitelmia käytetään päiväkodin arjessa?
 - 2.2 Mitä liittyy lomakkeen täyttämiseen ajan, vastuun ja käytäntöjen näkökulmasta?
3. Eroavatko päiväkodin ja vanhempien vastaukset toisistaan vasun sisälön tai käytön suhteen?

3 KYSELYLOMAKETUTKIMUS SOSIAALISTA MEDIAA HYÖDYNTÄEN

3.1 Tutkimuksen kulku

Tutkimukseen valittiin määrällinen tutkimustapa ja sen aineisto kerättiin kyselylomakkeella. Kyselylomake toteutettiin sähköisesti netissä ja sen tutkimuksellisenä perusjoukkona olivat lapsen varhaiskasvatuslomakkeita laatimassa olleet ihmiset eli niin vanhemmat kuin päiväkodin varhaiskasvatuksessa mukana oleva henkilökunta.

Aiheen ja tutkimuskysymysten valinnan jälkeen tutkimus lähti liikkeelle kyselylomakkeen suunnittelulla. Kyselylomake tehtiin internettiin ja sen muotoiluun käytettiin riittävästi aikaa ja sitä testattiin useaan otteeseen. Tässäkin tapauksessa onnistuneen kyselyn muotoilu nähtiin olevan perustana koko tutkimuksen onnistumiselle (ks. Valli 2010a, 103). Lopulta kysely laitettiin jakoon eli linkitettiin sosiaalisen median kentälle jo etukäteen valituille ja tutkimuksen toteutuksen ja luotettavuuden kannalta mielekkäille sivuille. (ks. 3.6.2)

Tässä tapauksessa sosiaalisen median kenttänä toimi Facebook ja sen satunnaisesti valitut ryhmät, joissa oli todennäköisimmin osallisina vain tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluvia henkilöitä. Vanhempia sisältävät ryhmät ($n = 3$) olivat asuinaluekohtaisia ja niiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli aineiston analyysihetkellä noin tuhat henkilöä. Päiväkodinhenkilökuntaa koskevat ryhmät ($n = 2$) olivat ryhmiä, joissa jaetaan ideoita päiväkodin arkeen. Näissä ryhmissä osallistujamäärä oli reilusti suurempi analyysihetkelle kuin vanhempia sisältävissä ryhmissä; yhteensä noin 35 000 henkilöä.

Ryhmiin vastaavilta henkilöiltä pyydettiin lupa tutkimuksen linkittämiin sivuille ennen kuin näin tehtiin. Tutkimuksen saatekirje ja pyyntö osallistua tutkimukseen liitettiin sen linkityksen yhteyteen. (ks. liite 1.)

Kysely toteutettiin ajalla 1.-23.3.2016. Vastaajille annettiin siis osallistumiseen aikaa noin kaksi viikkoa, jonka jälkeen kysely suljettiin. Suurin osa kyselyn

vastauksista tuli lähipäivinä, heti sen linkittämisen jälkeen. Vanhempia kannustettiin osallistumaan kyselyyn muutama päivä ennen sen sulkemista, sillä vanhempien vastauksia huomattiin tulleen huomattavasti päiväkodinhenkilökunnan vastauksia vähemmän. Silti kyselyyn osallistuvia vanhempia oli vain 30. Kyselyn suljettua vastaajia oli yhteensä 396.

3.2 Osallistujat

Uudistetussa Varhaiskasvatuslaissa (39/1973) määritellään lapsen yksilöllisen vasun laatimisen olevan päiväkodissa nimenomaan lastentarhanopettajan vastuulla (Varhaiskasvatuslaki 1973, 7§). Tähän tutkimukseen on kuitenkin haluttu ottaa mukaan myös muiden suunnitelmaa laatimassa olleiden päiväkodinhenkilökunnan jäsenten näkökulma, sillä tietävästi myös muut kuin lastentarhanopettajat ovat olleet mukana tekemässä vasuja. Tämä aihe sisällytettiin myös tutkimuksen kyselyyn, jotta sitä voitiin tarkastella syvemmin (ks. liite 2, kysymys 2).

Tässä tutkimuksessa otanta perusjoukosta valikoitui sen mukaan ketkä olivat halukkaita osallistumaan tutkimukseen sekä osallisina niissä sosiaalisen median ryhmissä, joissa kysely jaettiin. Tätä otannan menetelmää voidaan kutsua *itsevalikoituneeksi verkkokyselytutkimukseksi* (Miettinen & Vehkalahti 2013, 88). Koska tutkimuksen perusjoukko oli todella laaja, ei olisi ollut mielekästä käyttää otantamenetelmänä esimerkiksi kokonaisotantaa tai yksinkertaista satunnaisotantaa, jotka olisivat vaatineet koko perusjoukon huomioimista (Vilkkä 2015, 98 - 99, Metsämuuronen 2005, 53). Otannan valinta onkin yksi verkko-kyselyn haasteista (Miettinen & Vehkalahti 2013, 85).

Ratkaisuna tähän haasteeseen tämän tutkimuksen kyselylomakkeen osallistujat valittiin käyttämällä hyväksi internetin tarjoamaa sosiaalisen median kenttää. Näin pyrittiin saamaan otanta, joka kattaisi mahdollisimman laajasti Suomen eri alueita sekä olisi tarpeeksi iso määrälliseen tutkimukseen. Määrälliselle tutkimukselle onkin hyvin tyypillistä suuri vastaajien määrä sen lisäksi,

että käytetään kyselylomaketta aineistonkeruumenetelmänä (Vilkka 2007, 17). Se, vastasiko otanta mahdollisimman hyvin perusjoukkoa, saatiin selvittämällä kyselyssä osallistujilta tarpeeksi laajat perustiedot. Näin voitiin verrata osallistujien tietoja koko perusjoukon tietoihin tai aiempiin tutkimustuloksiin (ks. kuvio 1, 27).

Kaiken kaikkiaan kyselyyn vastasi 396 henkilöä, mutta kaksi vastausta jouduttiin poistamaan liialti puutteellisten vastausten takia. Näin ollen lopulliseksi otoskooksi jäi 394 vastaajaa. Suurin osa vastaajista oli päiväkodin työntekijöitä (n = 364). Vanhempia kyselyyn vastasi vain 30 ja näihin lukeutui myös kaksi ainoaa miestä, jotka vastasivat kyselyyn. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli siis naisia. Yksi vastaajista ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan.

Suurin osa päiväkodin henkilökuntaan kuuluvista vastaajista oli lastentarhanopettajia (n = 187) tai lastenohjaajia (n = 141). Kyselyyn vastasi lisäksi perhepäivähoitajia (n = 15), erityislastentarhanopettajia (n = 7), päiväkodin johtajia (n = 6) sekä muutama avustajan, montessoriohjaajan, päivähoitonopettajan tai kolmiperhehoitajan nimikkeellä toimiva henkilö.

Älftään vastaajat olivat useimmiten 25 - 55 vuotta. Alle 25 vuotta kaikista vastaajista oli vain 9 % (n = 34) ja yli 55 vuotta 5 % (n = 20). Vastanneista vanhemmista yksikään ei kuulunut näihin ääriryhmiin. Heistä suurin osa oli 25 - 44 vuotta (n = 27). (Ks. Taulukko 1.)

TAULUKKO 1. Vastaajien ikäjakauma

Ikä	Vanhempi	Päiväkodintyöntekijä	Yhteensä
	n (%)	n (%)	n (%)
alle 25 vuotta	-	34 (9)	34 (9)
25-34 vuotta	13 (43)	108 (30)	121 (31)
35-44 vuotta	14 (47)	119 (33)	133 (34)
45-55 vuotta	3 (10)	83 (23)	86 (22)
yli 55 vuotta	-	20 (6)	20 (5)
Yhteensä	30 (100)	364 (101)	394 (101)

3.3 Verkon ja sosiaalisen median hyödyntäminen

Ihmiset toimivat nykyään yhä enemmän internetissä ja ehkäpä juuri siksi sitä on alettu käyttää apuna myös tutkimuksellisessa tiedonkeruussa (Kananen 2015, 11; Miettinen & Vehkalahti 2013, 84). Vaikka verkossa tapahtuvassa tutkimuksessa onkin omat rajansa, eikä sen avulla ole mahdollista saada yhtä syvällistä laadullisen tutkimuksen tietoa kuin esimerkiksi kasvotusten (Kananen 2015, 16), ovat verkko ja sosiaalinen media kenttiä, jotka toimivat tässä määrällisessä tutkimuksessa hyvin.

Sosiaalisella medially voidaan tarkoittaa kaikkia niitä netin sivuja jotka muotoutuvat ihmisten rakentamina ja heidän vuorovaikutuksestaan (Kananen 2015, 18). Tässä tutkimuksessa sosiaalisen median alustana toimi Facebook ja sen sisälle luodut ryhmät. Noiden ryhmien etuna oli se, että otantaa tehdessä voitiin kysely keskittää tietylle suljetun ryhmän joukolle, tässä tapauksessa vanhemmille ja päiväkodin henkilökunnalle, ja näin rajata mahdollisia osallistujia ja vähentää häirikkövastauksia.

Sen lisäksi, että verkkokysely mahdollisti tarpeeksi kohdistetun, suuren ja laajan otannan, oli verkossa tehty kysely myös resurssien kannalta järkevin vaihtoehto tätä tutkimusta tehdessä. Sähköisenä lähetetyn kyselyn etuna on muun muassa sen helppous ja edullisuus (Miettinen & Vehkalahti 2013, 84) Kyselyn lähettäminen sekä siihen vastaamisesta muistuttaminen onnistuivat sähköisesti pienemmillä kustannuksilla kuin lähettäminen paperisena versiona (Vilka 2007, 28).

Sähköisenä tehty kysely helpotti myös tutkimustyön seuraavaa vaihetta sillä vastauksia ei tarvinnut erikseen kirjata käsiteltävänä olevaksi aineistoksi. Näin säästettiin aikaa sekä välttyttiin mahdollisilta kirjauksen yhteydessä tapahtuvilta inhimillisiltä virheiltä. (Miettinen & Vehkalahti 2013, 84.) Kyselyn lähettäminen sosiaalisen median kautta mahdollisti lisäksi sen, että tutkimusta varten tarvitsi pyytää tutkimuslupa vain osallistujilta itseltään. Mikä oli tämän tutkimuksen aikataulullisissa puitteissa hyvä asia.

3.4 Kyselylomake

Kyselylomake on yksi määrällisen tutkimuksen tavallisimmista tiedonkeruumenetelmistä (Vilkka 2015, 94). Lisäksi se on yksi perinteisimmistä tavoista kerätä tutkimusaineistoa (Valli 2010a, 103). Tämän takia ei ole poikkeavaa, että se valikoitui myös tämän tutkimuksen aineistonkeruun menetelmäksi. Määrällinen tutkimus näkyi kyselylomaketta tehdessä siinä, että tutkimuskysymykset täytyi muuttaa mitattavaan muotoon (ks. Vilkka 2015, 101).

Kyselylomaketta tehdessä pyrittiin siihen, että se olisi mahdollisimman selkeä ja helppo täyttää. Koska esimerkiksi vastauskadon eli vastaamatta jättämisen syynä voi olla kyselyn visuaalinen ilme, huonot ohjeet ja kysymysten järjestys (Miettinen & Vehkalahti 2013, 93), kiinnitettiin näihin asioihin erityistä huomiota. Lisäksi lomakkeen kriteerinä oli luonnollisesti se, että kysymykset vastasivat mahdollisimman hyvin tutkittaviin asioihin.

Aineisto kerättiin kyselyssä vakioiduin kysymyksin eli kaikilta vastaajilta kysyttiin samat kysymykset samassa järjestyksessä (Vilkka 2007, 28; Vilkka 2015, 94). Kyselylomaketutkimuksessa tutkija ei voi enää tarkentaa tai selventää kysymyksiä, joten oli erityisen tärkeää kiinnittää huomiota niiden muotoiluun (Valli 2010c, 236).

Tässä tutkimuksessa haasteena oli kysymysten muotoilua koskien myös se, että samaan kyselylomakkeeseen vastasivat niin vanhemmat kuin päiväkodin työntekijätkin. Tämä näkyi niin kysymysten asettelussa kuin kieliasussakin. Koska kyselyn kohdejoukkona oli myös vanhemmat, ei voitu käyttää kieltä, joka olisi kohdennettu vain varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden ymmärrettäväksi. Tässä tilanteessa tutkijan oli siis tunnettava hyvin kohderyhmänsä ja tiedettävä tarkkaan ne arkikielen käsitteet, jotka vastaajaryhmä tuntee (ks. Vilkka 2007, 44; Vilkka 2015, 102). Tästä syystä ei kyselyssä käytetty esimerkiksi sanoja kasvatuskumppanuus ja osallisuus vaan puhuttiin vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Sanamuodoissa tuli olla tarkka myös siksi, että kysymykset ymmärrettäisiin mahdollisimman samalla tavalla kuin tutkija on ne tarkoittanut (ks. Valli 2010, 104).

Jotta saatiin selville onko tutkimuksen otanta perusjoukkoa tarpeeksi edustava, sisällytettiin kyselylomakkeeseen kattava osio osallistujan perustietojen selvittämiseksi, kuitenkin riskeeraamatta osallistujan anonymiteettiä. Vaikka usein kyselylomake aloitetaan perustieto kysymyksillä (Valli 2010a, 104), tässä tapauksessa nuo kysymykset sijoitettiin kyselylomakkeen loppuun, koska ajateltiin tämän varmistavan, että vastaajat jaksoivat keskittyä tarkasti vaativimpiin, tutkimuksen kannalta merkittäviin, kysymyksiin. Perustietokysymysten jälkeen vastaajilta kysyttiin myös tarkentavia tietoja kohdistetusti sen mukaan oliko vastaajaa päiväkodinhenkilökuntaa vai vanhempi.

Kyselylomake koostui perustieto kysymysten lisäksi Likert- asteikon tapaisista kysymyksistä (ks. Metsämuuronen 2005, 61-62), väittämistä sekä avoimista ja monivalintakysymyksistä (ks. Taulukko 2).

TAULUKKO 2 Kysymystyyppit kyselylomakkeessa (ks. Liite 2)

Mitä tietoa haettiin	Mitä kysyttiin	Kysymystyyppit
Tutkimuskysymys 2. Vasun käyttö	1. Vasun täyttämiskäytäntö 2. Vastuu 3. Käytetty aika	Monivalintakysymykset
	4. Henkilökohtainen kokemus	Väittämät
	5. Käyttö ryhmässä	Likert -asteikon tapainen kysymys, avoin kysymys
Tutkimuskysymys 1. Vasun sisältö	6. Vasun sisältö	
Perustietokysymykset	Ikä, asuinkunta, sukupuoli, koulutustaso, vastaajarooli	Avoimet sekä monivalintakysymykset
Tarkentavat tiedot: Päiväkodinhenkilökunta	Työkokemus, ryhmän lasten ikähaitari, työnimike	
Tarkentavat tiedot: Vanhempi	Lapsimäärä, lasten iät, lasten päivähoitomuoto	

Mielipidettä vasulomakkeen sisältöön mitattiin järjestysasteikollisella Likert-asteikon tyyppisellä muuttujalla. Sisältöön liittyen vastaajien oli mahdollisuus valita vaihtoehtoista 1-5 sekä "ei mielipidettä" vaihtoehto. Kyselyssä numeroille ei annettu arvoja vaan kerrottiin vain ääripäiden merkitykset (1 = Ei niin tärkeää, 5 = Erityisen tärkeää).

Sitä kuinka lapsen vasua käytetään päiväkodin arjessa, mitattiin kysymyksessä 5. Myös tämä oli Likert -asteikon tapainen kysymys. Vastaajille annettiin vaihtoehtoja sen mukaan kuinka tutkija ajatteli, että vasua mahdollisesti käytetään ja vastaajat saivat valita jokaisen vaihtoehdon kohdalla vastausvaihtoehtoista "usein", "joskus", "ei koskaan" ja "en osaa sanoa".

Molempien kysymysten (6 ja 5) jälkeen oli myös avoin kysymys johon sai vastata halutessaan. Näissä vastaajilta kysyttiin oliko heillä muita ideoita vasulomakkeen sisältöön sekä käytettiinkö heidän ryhmässään vasulomaketta jontekin muuten (ks. Liite 2).

3.5 Aineiston analyysi

Aineiston keräämisen jälkeen aineisto siirrettiin IBM SPSS Statistics 22-ohjelmalle. Ohjelmassa aineisto siistittiin ja uudelleen koodattiin. Tämän jälkeen pystyttiin vasta aloittamaan aineiston analysoiminen.

Siistimisen yhteydessä aineistosta poistettiin kaksi selvästi puutteellista vastausta ja näin lopulliseksi otoskooksi saatiin 394 vastaajaa. Tässä tapauksessa, toteutettiin siis Vilkan (2007, 108) ehdottamaa tapaa puutteellisten vastausten kohdalla eli koko havaintoyksikkö poistettiin. Tämä oli mahdollista siksi, että kyselyn vastaajajoukko oli riittävän suuri.

Siivousvaiheessa myös avoimien kysymysten kieliasu yhtenäistettiin. Näitä olivat asuinkuntaa, sukupuolta ja työkokemuksen määrää koskevat kysymykset. Sanallisten vastausten kohdalla korjattiin kaikkiin vastauksiin isot alkukirjaimet ja lyhennelmät avattiin. Lisäksi työkokemuksen määrää koskevista vastauksista poistettiin "vuotta"- tai muut sanalliset ilmaisut ja näin vastauksista saatiin täysin numeerisia.

Lisäksi ennen aineiston analyysiä jouduttiin kirjallisista vastauksista muodostamaan uusia numeerisia variaabeleita, joissa numeroarvot vastasivat kirjallisia vastauksia eli aineisto uudelleen koodattiin (Valli, R. 2010b, 225). Näitä kysymyksiä olivat lomakkeen sisältöä koskevaa kohtaa 6a (ks. liite 2) mukaan lukematta kaikki kyselylomakkeen kysymykset. Kysymyksissä 4 ja 5a ”en osaa”-vastausvaihtoehtojen numeroarvoihin ei kiinnitetty erityistä huomiota sillä kysymyksiä ei ollut tarkoitus tarkastella järjestysasteikkolisina. Kysymyksessä 6a sen sijaan vastausvaihtoehto ”ei mielipidettä” koodattiin puuttuvana vastauksena, koska sen ei haluttu vaikuttavan tuloksiin. (Valli 2010b, 223-224).

Avoimet kysymykset 5b ja 6b käytiin läpi yleensä laadulliseen tutkimustapaan kuuluvalla menetelmällä eli luokittelemalla (Valli 2010b, 223). Tässä tapauksessa tulokset kuitenkin raportoitiin määrällisesti eikä kommenttien sisältöjä analysoitu syvemmin. Suuren vastausvariaation vuoksi ei vastauksista olisi ollut mielekästä muodostaa uusia variaabeleita, joita olisi voinut käyttää vertailussa, joten vastaukset tyydyttiin raportoimaan niiden frekvenssien eli esiintymismäärien mukaan. Lisäksi vastaukset liitettiin tutkielman loppuun niiden tarkempaa tarkastelua varten. (Ks. liitteet 3 ja 4.)

Analyysivaiheessa tarkasteltiin erityisesti eroja vastausten välillä, riippuen siihen, oliko vastaaja osallistunut tutkimukseen vanhemman vai päiväkodin työntekijän roolissa. Tämä tarkastelu toteutettiin vertailemalla vastausten keskiarvoja. Erojen tilastollinen merkitsevyys selvitettiin, silloin kun se oli mahdollista. Tässä tapauksessa käytettiin Mann-Whitneyn U -testiä, selvittäessämme olivatko vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan vastausten erot koskien vasun sisältöä tilastollisesti merkitseviä sekä Khiin neliö testiä vertaillessamme vasun täyttämiseen käytettyä aikaa sekä kokemuksia.

TAULUKKO 3. Tutkimuksessa käytetyt analyysimenetelmät

Tutkimuskysymys	Alaongelmat	Analyysimenetelmät
1 Millainen on hyvä lasten varhaiskasvatussuunnitelmalomake vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan mielestä?	Mitä vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta toivoisivat vasulomakkeen sisältävän? Mitä muita ominaisuuksia on hyvällä vasulla vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan mukaan.	Keskiarvot, luokittelu
2. Miten lasten vasulomaketta käytetään?	Miten varhaiskasvatussuunnitelmia käytetään päiväkodin arjessa?	Frekvenssien tarkastelu, luokittelu
	Mitä liittyy lomakkeen täyttämiseen ajan, vastuun ja käytäntöjen näkökulmasta?	Frekvenssien tarkastelu, ristiintaulukointi
3. Eroavatko päiväkodin ja vanhempien vastaukset toisistaan vasun sisällön tai käytön suhteen?	Eroavatko näkemykset vasulomakkeen sisällöstä vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan kesken?	Keskiarvojen vertailu, Mann-Whitneyn U-testi
	Eroavatko päiväkodin ja vanhempien näkemykset toisistaan vasulomakkeen käytön suhteen?	Frekvenssien vertailu, ristiintaulukointi, Khiin neliö testi

3.6 Eettisyyden ja luotettavuuden tarkastelu

3.6.1 Eettiset ratkaisut

Tutkimuksen toteutuksessa ja raportoinnissa noudatettiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimia hyvän tieteellisen käytännön periaatteita (HTK-ohje 2012) Tutkimukseen osallistuminen oli vastaajille täysin vapaaehtoista. Osallistujat olivat täysi-ikäisiä, joten tutkimusluvut pyydettiin kyselyn aluksi heiltä itseltään.

Osallistujien anonymiteetti suojattiin tutkimuksen ajan, eikä heiltä missään vaiheessa kysytty sellaisia henkilökohtaisia tietoja, joista heidät olisi voinut todennäköisesti tunnistaa. Pelkästään tutkimusaineistoa tarkastelemalla ei siis olisi ollut mahdollista saada selville osallistujien henkilöllisyyttä. Myös tut-

kimuksen raportoinnissa kiinnitettiin huomiota osallistujien anonymiteetin suojaamiseen.

Tutkittavien anonymiteetin korostamiselle, joka on nykyään vallalla, on Kuulan (2011) mukaan useita syitä. Ensinnäkin tutkittavien anonymiteetin säilyttäminen on tärkeä tutkimuseettinen normi, jonka lisäksi tietosuojalainsäädäntö puoltaa anonymiteetin säilyttämistä (Kuula 2011, 53). Tässä tutkimuksessa keskeisin tutkittavien anonymiteetin säilyttämisen syy oli kuitenkin Kuulan mainitsema huomio siitä, ettei tutkimuksessa, jonka tarkoituksena on esittää yleispäteviä tuloksia, ole edes tarkoituksenmukaista esittää tutkittavia tunnistettavasti. Tutkittavien tunnistettavuus ei siis olisi tuonut lisäarvoa tälle tutkimukselle. Vastaajien anonymiteetin suojaaminen on myös syynä sille, ettei tässä tutkimuksessa tuoda nimeltä julki, mihin Facebook-palvelun ryhmiin kysely jaettiin.

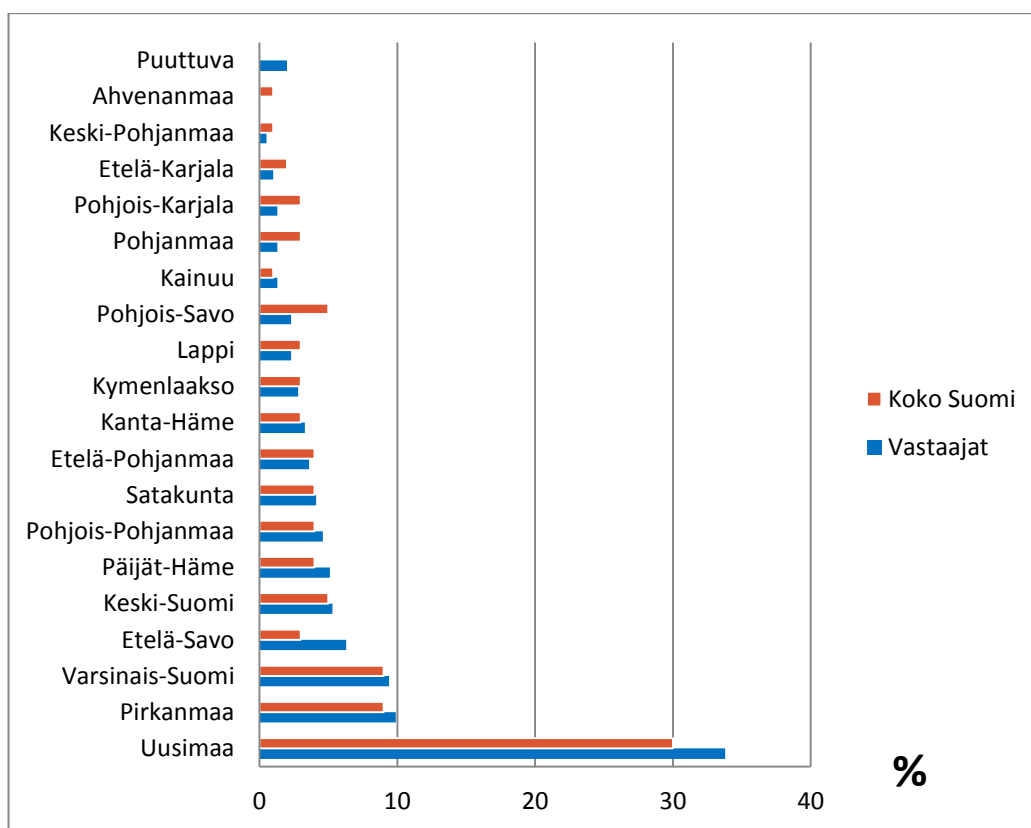
Tutkimusaineistoa ei näytetty missään vaiheessa tutkimuksen ulkopuolisille henkilöille; se säilytettiin koko tutkimuksen ajan salasanoin suojattuna eikä sitä käsitelty missään vaiheessa muut kuin tutkija itse tai hänen ohjaajansa. Aineistoa käytettiin vain tämän tutkielman tekoon ja se hävitettiin tutkimuksen raportoinnin ja tutkielman hyväksymisen jälkeen. Näin kunnioitettiin sitä lupaus, joka vastaajille annettiin heidän osallistuessaan tutkimukseen ja noudatettiin luottamuksellisen tutkimusaineiston periaatteita (Kuula 2011, 62).

3.6.2 Reliabiliteetti

Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa sitä kuinka hyvin tutkimus on toistettavissa. Tämä puolestaan tarkoittaa sitä, että jos ilmiötä mitattaisiin uudestaan samalla mittarilla, olisivat tulokset melko samanlaisia. (Metsämuuronen 2005, 65). Tässä tutkimuksessa vastaaja määrä oli melko iso ($n = 394$) kandidaatin tutkielman aineistoksi, joskin vanhempien vastaukset jäivät vähäisiksi ($n = 30$) suhteessa päiväkodinhenkilökunnan vastauksiin ($n = 364$).

Tämän lisäksi tutkimuksen osallistujat eivät jakautuneet tasaisesti koko Suomen alueelle. Vaikka osallistujia olikin laajalti koko Suomesta, oli selviä keskittymiä havaittavissa. Isoimmat kuntakohtaiset osallistujamäärät sijoittui-

vat Vantaalle (n = 34), Espooseen (n = 28) ja Helsinkiin (n = 34). Lisäksi Uudenmaan maakunnan sisältä vastasi osallistujia myös pieniltä paikkakunnilta. Näin ollen Etelä-Suomi oli muita enemmän edustettuna kyselyssä. Tilastokeskuksen (2016) tietoihin (ks. kuvio 1) vertaamalla voidaan kuitenkin todeta, että myös Suomen väestö keskittyy Uudenmaan maakuntaan. Näin ollen, ja koska tutkimukseen vastasi henkilöitä Ahvenanmaata lukuun ottamatta kaikista maakunnista, voidaan todeta otoksen olevan tältä osin melko kattava ja perusjoukkoa vastaava.

KUVIO 1. Vastajien (n = 394) jakautuminen verrattuna Manner-Suomen asukkaiden (n = 5 458 325) jakautumiseen maakunnittain 31.12.2015 (Tilastokeskus 2016)

Jos tutkimus tehtäisiin uudestaan niin, että siihen valikoitaisiin tasaisesti osallistujia eri osista Suomea sekä tasaisesti niin vanhemmista kuin päiväkodintyöntekijöistä, voisi tulokset olla erilaisia, vaikka käytettäisiin samaa kyselypohjaa. Tällöin olisi kuitenkin käytettävä jotain muuta otantamenetelmää.

Lisäksi tuloksiin voi vaikuttaa se mitä sosiaalisen median kenttää tai jopa se mitä Facebook - palvelun ryhmiä käytetään tutkimuksen aineiston keräämiseen. Tässä tutkimuksessa esimerkiksi vanhempien ja päiväkodinhenkilökunnan vastausten määrä eroihin saattoi vaikuttaa esimerkiksi niin nettiryhmien osallistujamäärät kuin esimerkiksi kiinnostus aihetta kohtaan. Tulokset ja vastaajien jakautuminen voisi olla erilainen myös silloin, jos tutkimus tehtäisiin nettikyselyn sijaan paperisena kyselyinä.

Itsevalikoitunutta verkkokyselytutkimuksen luotettavuutta voidaan siis tässäkin tutkimuksessa kritisoida sillä tutkimuspyyntö ei tavoita koko perusjoukkoa eikä siihen osallistumiseen ole siis kaikilla mahdollisuutta. Näin ollen otanta ei ole täysin puhdas otanta koko perusjoukosta. (Ks. Miettinen & Vehkalahti 2013, 89.) Lisäksi voi tuloksiin vaikuttaa esimerkiksi se onko koko perusjoukolla samanlainen mahdollisuus osallistua kyselyyn (Vilka 2015, 95). Kysely ei siis välttämättä tavoita tasaisesti perusjoukkoa esimerkiksi sen takia, että kaikilla perusjoukosta ei ole tietokonetta, he eivät käytä Facebook-palvelua tai ole osallisena niissä ryhmissä joihin tutkimus linkitettiin.

Koska tutkimuksen aineisto kerättiin netin kautta, tutkija ei voi koskaan tietää varmasti kuka kyselyyn oikeasti on vastannut. Kuten jo aiemmin olen maininnut, tutkimuksessa häirikkövastausten määrä pyrittiin kuitenkin minimoimaan sillä, että tutkimusaineisto kerättiin sellaisilta suljetuilta sosiaalisen median palstoilta, joiden osallistujat ovat todennäköisimmin tutkimuksen otannan mukaisia. Tämän lisäksi tutkimuksen aineisto käytiin tarkasti läpi häirikkövastausten esiin tuomiseksi ennen kuin sitä ruvettiin analysoimaan ja poistettiin vastaukset, joista puuttui esimerkiksi liikaa vaadittuja perustietoja.

Vaikka esimerkiksi vuonna 2015 16 - 74 vuotiaista 79 % käyttikin nettiä päivittäin ja 40 % seurasi jotain yhteisöpalvelua päivittäin, on luvuista nähtävissä, että käyttö oli sitä runsaampaa mitä nuoremasta ihmisestä oli kyse (Suomen virallinen tilasto 2015). Tämä puolestaan vaikuttaa esimerkiksi tutkimukseen osallistuvien ikäjakaumaan eli siihen mitkä ikäluokat tutkimus tavoittaa. Tämä asia huomioitiin tässä tutkimuksessa selvittämällä vastaajien ikä ja kiinnittämällä analyysivaiheessa huomiota vastaajien ikäjakaumaan. Tässä tutki-

muksessa 65 % vastaajista oli iältään 25–44 vuotta. (Ks. taulukko 1., 20.) Jos esimerkiksi verrataan tutkimuksen ikäjakaumaa Anderssonin vuonna 2008 tekemään tutkimukseen, ovat tulokset samankaltaisia. Anderssonin tutkimuksessa vastaajista 56 % oli iältään 25–45 vuotta (Andersson 2008, 47). (ks. taulukko 1., 20) Vaikka siis tutkimuksen tekeminen nettikyselynä voi vaikuttaa vastaajien ikähaarukkaan, voidaan vaikutusten tässä tapauksessa sanoa olleen aika vähäisiä.

3.6.3 Validiteetti

Validiteetilla tarkoitetaan luotettavuutta siinä mielessä, että tutkitaanko sitä mitä oli tarkoituskin tutkia (Metsämuuronen 2005, 57) eli sitä kuinka hyvin tutkittavat asia on muutettu mitattavaan muotoon (Vilka 2007, 150). Tässä tutkimuksessa näihin asioihin kiinnitettiin erityistä huomiota kyselylomaketta tehdessä.

Tutkimuksen validiteetti voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Ulkoinen validiteetti tarkoittaa sitä onko tutkimus yleistettävissä (Metsämuuronen 2005, 57). Tässä tutkimuksessa huonoon yleistettävyyteen vaikuttavia tekijöitä minimoitiin esimerkiksi tarkastelemalla perustietokysymysten avulla otannan ja koko perusrhmän vastaavuutta.

Sisäinen validiteetti puolestaan tarkoittaa tutkimuksen omaa luotettavuutta ja siihen voidaan vaikuttaa esimerkiksi tutkimuksen mittareiden ja siinä käytettävien käsitteiden valinnalla (Metsämuuronen 2005, 57) Tässä tutkimuksessa kyselylomakkeen kysymykset muotoiltiin niin, että ne olisivat mahdollisimman yksiselitteisiä ja vastaisivat parhaiten tutkimuskysymyksiä. Lisäksi tutkimuskysymysten muotoiluun käytettiin aikaa, jotta niillä saataisiin tutkimuksen kannalta mahdollisimman oleellista tietoa.

Kyselytutkimuksessa mittauksen luotettavuuteen voivat vaikuttaa niin sisällölliset, tilastolliset, kulttuurilliset, kielelliset kuin teknisetkin asiat (Vehkalahti 2014, 40). Tämän takia ei voida suoraan sanoa kaikkien vastausten olevan tutkimuksen kannalta luotettavia. Kuten aiemmin mainittiin, se millaista kieltä

tutkimuksessa käytetään, vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. Tämä voi näkyä esimerkiksi niin, että kysymyksissä käytetty termistö vaikuttaa siihen, miten hyvin vastaaja ne ymmärtää. Oli siis tärkeää, että tutkimuksessa käytettiin tarpeeksi aikaa kysymysten muotoiluun ja testaamiseen ja näin ainakin vähennettiin tämän tekijän vaikutusta tutkimuksen luotettavuuteen (ks. Vilkka 2015, 102).

Tämän tutkimuksen kyselylomake testattiin etukäteen, koska onnistunut kyselylomake on perusta laadukkaalle ja luotettavalle tutkimukselle (Vilka 2007, 78; Vehkalahti 2014, 20). Toimivan mittarin luominen on siis tärkeää sen kannalta kuinka luotettavaa sillä saatu tieto on (Metsämuuronen 2005 58). Kyselylomake testattiin hyvin lisäksi sen takia, että kysymyksiin tai tuloksiin on liian myöhäistä yrittää vaikuttaa sitten, kun kysely on jo tehty tai siihen on jo alettu vastaamaan (Vehkalahti 2014, 40), vaikka tässä vaiheessa esille nousisikin pulmakohhtia.

Tässä tutkimuksessa testivaiheen vastaajina toimivat lastentarhanopettajaopiskelijat sekä muutamat kohdejoukkoon kuuluvat vanhemmat. Yleensä hyvän mittarin, eli tässä tapauksessa kyselylomakkeen luominen onkin pitkä prosessi, jossa mittaria korjataan ja kehitetään saadun palautteen pohjalta (Metsämuuronen 2005, 59) Myös tämän tutkimuksen kyselylomaketta muutettiin testauksen jälkeen. Muutosvaiheessa joidenkin kysymysten kieliasua muutettiin, kyselyn teknisiä vikoja korjattiin sekä kysymyksiin vastaamista helpotettiin ja muutettiin kysyjälle mieleisemmäksi.

Korjauksista ja kyselyn luomiseen käytetystä ajasta huolimatta oli analyysivaiheessa huomattavissa, että joitakin kysymyksiä olisi voinut edelleen muokata paremmiksi esimerkiksi analyysin kannalta. Esimerkiksi jos vastaajien ikää olisi kysytty avoimena, olisi vastauksista saanut tarkempaa tietoa.

Eräs vastaaja oli myös tuonut ilmi kysymyksen 4 olleen vaikeasti vastattava. Tämän mittarin vastausten tulkitsemista olisi voitu tarkentaa esimerkiksi liittämällä avoin kysymys jokaisen vastauksen jälkeen. Näin olisi saatu tietoa siitä, miksi kyseinen vastaaja oli vastannut kysymykseen, kuten oli. Tutkimuksessa ei ollut myöskään havaittavissa suuria vastausmääriä kyseisissä vaihto-

ehdoissa. Tässä kysymyksessä ilmeni muita kysymyksiä enemmän ”en osaa sanoa” vastauksia. Systemaattinen vastaus näissä vaihtoehdoissa voikin viitata huonosti muotoiltuun vastaukseen tai väärin valittuun vastaajakuntaan (ks. Vilka 2007, 106).

Tutkimuksen mittareihin sisällytettiin vastausvaihtoehdot ”en osaa sanoa”, ”ei mielipidettä” tai ”muu”, juuri siksi, että välttyttiin siltä, että vastaajat valitsisivat jonkun toisen vaihtoehdon vääristä syistä. Syynä olisi voinut olla esimerkiksi se, etteivät he ole ymmärtäneet kysymystä tai heillä ei ole mitään tietoa asiasta. Tämän vaihtoehdon lisäyksen johdosta pystyttiin oletamaan, että vastaukset ovat todenmukaisia.

Vaikka ihmistieteissä observointi olisi paras tutkimuksen tapa, koska se tavoittaa paremmin ilmiön todellisen luonteen (Metsämuuronen 2005, 58), tehtiin tämä tutkimus kyselytutkimuksena. Kyselytutkimus toimi tässä tapauksessa paremmin, sillä haluttiin riittävästi vastaajia aineiston määrällistä analyysiä varten. Suuri vastaajajoukko vaikuttaa myös niin, että tutkimus on yleensä paremmin yleistettävissä (Metsämuuronen 2005, 58)

4 TULOKSET

4.1 Millainen on hyvä varhaiskasvatussuunnitelmalomake?

Sitä, mitä hyvä vasulomake pitää sisällään, mitattiin 5-asteisella Likert-asteikon tapaisella muuttujalla (1 = Ei niin tärkeää, 5 = Eriyisen tärkeää, Ei mielipidettä). Kaikki annetut sisältöehdotukset saivat korkeita keskiarvoja (3,96 - 4,85) (ks. taulukko 4). Vastausten kohdalla oli jonkun verran hajontaa ja jokainen vaihtoehto sai niin arvoja 1 kuin 5.

Keskimääräisesti tärkeimpinä nähtiin kohdat "Keskeiset tiedot lapsen haasteita" ja "Keskeiset tiedot lapsen vahvuuksista". Lapsen vahvuuksien (ka = 4,81, kh = 0,51) sisällyttäminen vasuun nähtiin hieman tärkeämpänä kuin lapsen haasteiden (ka = 4,85, kh = 0,45). Näiden molempien vaihtoehtojen keskihajonnat olivat myös kaikista pienimmät eli näin ollen suuri osa vastauksista sijoittui keskiarvon läheisyyteen, mikä vahvistaa sitä, että vastaajien mielestä nämä koettiin tärkeimmiksi sisällyttää vasuun.

Vähiten tärkeänä sisältönä pidettiin "Kuvausta päiväkodin arvoista, käytännöistä ja toimintatavoista". Tämän vaihtoehdon saama keskiarvo oli 3,96. Toisaalta keskihajonta puolestaan oli tässä tapauksessa 1,05 mikä on yksi tuloksien suurimmista eli vastaukset eivät ole yhtä yhtenäisiä kuin kaikista tärkeimmiksi koettujen vaihtoehtojen kohdalla.

Seuraavaksi vähiten tärkeänä pidettiin "Lapsen omaa sivua" (ka = 4,09, kh = 0,94). Tämä oli myös eniten "Ei mielipidettä" vastauksia (n = 20) saanut sisältövaihtoehto. Tätä asiaa kommentoitiin myös vasun sisältöön liittyvän avoimen kysymyksen kohdalla (ks. liite 3).

En tiedä, mitä tarkoitetaan lapsen "omalla sivulla", joten se jäi ruksaamatta. Jos sellaista, johon lapsi saa itse vastata/piirtää tms. niin olisihan se mukava lisä! --

(Lastentarhanopettaja 25-34 vuotta)

TAULUKKO 4. Kuinka tärkeänä vastaajat kokivat kunkin sisältötekijän

	ka (kh)	Mediaani	Ei mielipidettä (n)
Lapsen kiinnostuksen kohteet	4,70 (0,63)	5	-
Lapsen oman sivun	4,09 (0,94)	4	20
Keskeiset tiedot lapsen haasteista	4,81 (0,51)	5	1
Keskeiset tiedot lapsen vahvuuksista	4,85 (0,45)	5	-
Tiedot lapsen sosiaalisesta kehityksestä	4,79 (0,52)	5	-
Tiedot lapsen motorisesta kehityksestä	4,72 (0,58)	5	-
Tiedot lapsen kielellisestä kehityksestä	4,77 (0,54)	5	-
Sopimukset lapsen perushoidosta	4,42 (0,85)	5	2
Sopimukset lapsen hoidosta esimerkiksi sairaus- tapauksissa	4,16 (1,10)	5	1
Sopimukset vanhempien kanssa tehtävästä yhteis- työstä	4,49 (0,78)	5	3
Vanhempien kuvauksen lapsesta	4,55 (0,79)	5	-
Päiväkodin henkilökunnan kuvauksen lapsesta	4,45 (0,81)	5	-
Kuvauksen perheen arvoista käytännöistä ja toi- mintatavoista	4,27 (0,87)	4	1
Kuvauksen päiväkodin arvoista, käytännöistä ja toimintatavoista	3,96 (1,05)	4	3

ka = keskiarvo, kh = keskihajonta, Likert asteikko: 1 = Ei niin tärkeää, 5 = Eriyisen tärkeää

Vastaajien ideoita vasun sisältöä koskien tutkittiin myös laadullisella analyysillä. Avoimeen kysymykseen koskien sitä, oliko vastaajalla muita ideoita vasu-lomakkeen sisältöön, vastasi 18,3 % (n = 72) kaikista vastaajista. Vanhemmista kysymykseen vastasi 20 % ja päiväkodin henkilökunnasta 18,1 %. Nämä vasta-

ukset luokiteltiin. Yhdestä vastauksesta saattoi olla asiaa moneen teemaryhmään. Ks. Liite 3.)

Suurin osa ideoista koski vasulomakkeen ulkoasua ja muotoilua (n = 21). Tähän liittyen annettiin ideoita niin lomakkeen laajuuteen (n = 5), lasten eriyttämiseen iän mukaan (n = 4) kuin selkeyteen ja helppouteen panostamiseen (n = 4). Muutama vastaaja kommentoi lomakkeen asiantuntijälähtöisyyttä (n = 3). Lisäksi lomakkeen täyttämistapaa kommentoitiin ja olisi toivottu rastitus vaihtoehtoa täydentämään avoimia kohtia (n = 5).

Vapaa sana on hyvä, mutta joskus monivalintatehtävät (eli rastitus) olisi helpompi, nopeampi ja selkeämpi tapa vastata. (3 - 4 -vuotiaiden lasten vanhempi)

Toiseksi eniten ideoita tuli koskien lasta (n = 20). Näistä yli puolet (n = 11) koski sitä mitä lapsesta tulisi kirjata vasuun ja seuraavaksi eniten (n = 7) koski sitä, kuinka lapsen ääni saadaan vasussa esille. Lisäksi ehdotettiin, että vasuun liitettäisiin kohta, jossa kävisi ilmi lapsen tapa oppia (n = 2).

-- Ehkä lomakkeessa voisi olla kohta, jossa vanhemmat kertovat millä tavoin heidän lapsensa oppii parhaiten. (Lastentarhanopettaja 35-44 vuotta)

Kolmanneksi eniten ideoita tuli koskien arviointia ja tavoitteita (n = 13). Vastaajien mielestä oli tärkeää, että vasulomakkeeseen sisällytetään niin lapsen tavoitteet, näihin tavoitteisiin pääsemiseksi tehtävät käytännön tukitoimet kuin se miten ja milloin näitä arvioidaan.

Ehdottoman tärkeänä näen, että kun kirjataan haasteet, on osio, jossa sovitaan, mitä asiaa seuraavaksi harjoitellaan ja tavoitellaan ja millä menetelmin. (Lastentarhanopettaja 35-44 vuotta)

Seuraavaksi eniten tuli vastauksia koskien vasun tarpeellisuutta ja sitä kuinka päiväkodeilla on käytössä muita asiakirjoja joiden kanssa vasun asiat saattavat mennä päällekkäin (n = 12). Päällekkäin menevistä asiakirjoista esille tuli ainakin hoitosopimus, palvelusopimus, kehityskeskustelu ja alkukeskuste-

lu. Eräs lastentarhanopettaja kirjoitti, ettei lomake saa muistuttaa liikaa kehityskeskustelun lomaketta. Eräs erityislastentarhanopettaja puolestaan mainitsi kaikkien sopimusasioiden sisältyvän palvelusopimukseen. Vasun tarpeellisuutta koskien ehdotettiin esimerkiksi, että vasut tehtäisiin vain erityistä tukea tarvitseville lapsille tai asiat kirjattaisiin muuhun samankaltaiseen asiakirjaan

Toisaalta toivottiin, että erityisen tuen keinot tai tukitahot kirjattaisiin ylös vasuun (n = 5). sekä näihin ja muihin asioihin liittyvät luvat pyydettäisiin ylös jo vasua kirjatessa (n = 3). Esimerkiksi eräs lastentarhanopettaja kirjoitti näin: "Vanhempien lupaa täytyy nykyään kysyä moniin asioihin.. kuvaamisiin, vasun lukemisiin ym. Ne olisi helppoa selvittää näin kysymällä luvat vasussa. "

Vasuun toivottiin myös enemmän tietoa vanhemmuudesta ja perheen tilanteesta sekä kohtaa jossa vanhemmat voisivat antaa päiväkodille palautetta (n = 4). Lisäksi eräs vanhempi toivoi, että vasussa olisi kohta jossa kerrottaisiin lapsen käyttäytymisestä ryhmässä sekä ryhmädynamiikasta. Tämän lisäksi hänestä olisi ollut mielenkiintoista kuulla ryhmän aikuisten tilanteesta esimerkiksi vaihtuvuuteen liittyen sekä siitä, miten tämä vaikuttaa lapsiin.

Myös kysymyksessä neljä (ks. liite 2) kysyttiin vastaajien mielipiteitä vasusta, esimerkiksi sen tarpeellisuutta koskien. Tähän kysymysosioon tuli kaikista kysymyksistä eniten "en osaa sanoa" vastauksia. Eniten näitä vastauksia tuli väittämään "Vasun täyttäminen on helppoa" (n = 38) ja vähiten väittämään, jossa kysyttiin, onko vasu tarpeellinen (n = 13). (Ks. taulukko 5)

Vasun tarpeellisuus sai myös eniten kannattavia "kyllä"-vastauksia. Jopa 91,4 % vastaajista piti vasua tarpeellisena ja vain 5,3 % ei pitänyt. Vastaajista 82 % piti vasua hyödyllisenä, vaikkakin 37,8 % vastaajista vastasi sen täyttämisen tuntuvan joskus turhalta. (Ks. taulukko 5)

Pääosin vastaajat suhtautuivat vasuun hyvin. Vasun vastasi täyttävänsä mielellään 72,6 % ja 83,2 % vastasi suhtautuvansa vasun täyttämiseen positiivisesti. Vasun täyttämisen ärsyttävänä koki 17% vastaajista. (Ks. taulukko 5.)

TAULUKKO 5. Vastaaajien kokemuksia vasuun liittyen

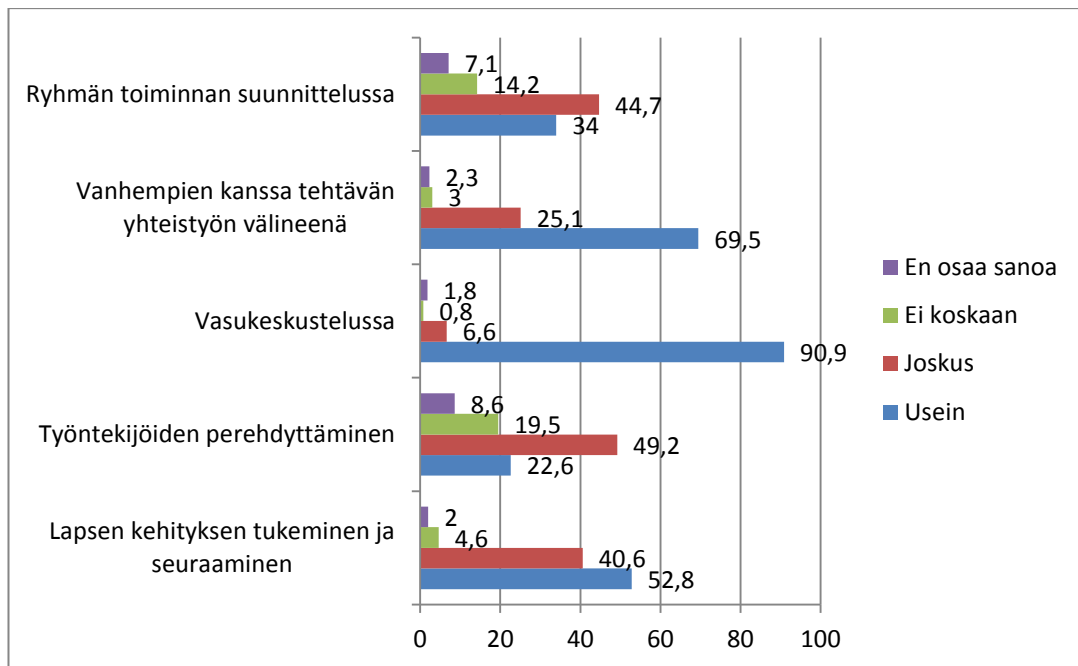
<i>Pitääkö väittämä mielestäsi paikkaansa?</i>	<i>Kyllä n (%)</i>	<i>Ei n (%)</i>	<i>En osaa sanoa n (%)</i>
<i>Vasu on vaikea täyttää</i>	96 (24,4)	274 (69,5)	24 (6,1)
<i>Vasun täyttämien on helppoa</i>	239 (60,7)	117 (29,7)	38 (9,6)
<i>Vasusta on hyötyä</i>	323 (82)	34 (8,6)	37 (9,4)
<i>Vasu on tarpeellinen</i>	360 (91,4)	21 (5,3)	13 (3,3)
<i>Vasun täyttäminen tuntuu joskus turhalta</i>	149 (37,8)	230 (58,4)	15 (3,8)
<i>Vasu on tarpeeksi laaja</i>	255 (64,7)	111 (28,2)	28 (7,1)
<i>Vasu on selkeä</i>	230 (58,4)	144 (36,5)	20 (5,1)
<i>Täytän vasun mielelläni</i>	286 (72,6)	73 (18,5)	35 (8,9)
<i>Suhtaudun vasun täyttämiseen positiivisesti</i>	328 (83,2)	41 (10,4)	25 (6,3)
<i>Vasun täyttämien on ärsyttävää</i>	67 (17)	290 (73,6)	37 (9,4)

4.2 Miten lapsen varhaiskasvatuslomaketta käytetään?

4.2.1 Miten varhaiskasvatussuunnitelmia käytetään päiväkodin arjessa?

Useimmiten vasulomaketta käytettiin vasukeskustelussa (90,9 %) ja vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön välineenä (69,5 %). Eniten ”joskus”-vastauksia sai vasun käyttäminen ryhmän toiminnan suunnittelussa (44,7 %) ja työntekijöiden perehdyttämisessä (49,2 %).

Niiden päiväkotiryhmien määrä, joissa vasua ei käytetty koskaan, oli kunkin käyttötavan kohdalla melko alhainen. Vastaaajien ryhmissä 14,2 % ei käyttänyt vasua ollenkaan ryhmän toiminnan suunnittelussa eikä 19,5 % työntekijöiden perehdyttämisessä. 4,6 % vastaajien ryhmistä ei käytetty koskaan vasua lapsen kehityksen tukemiseen, 3 % ryhmistä sitä ei käytetty vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön välineenä ja vain 0,8 % ryhmistä ei vasua käytetty ollenkaan vasukeskusteluissa. (Ks. kuvio 2.)

KUVIO 2. Kuinka vasusuunnitelmaa käytetään päiväkodin arjessa (n = 394)

Avoimeen kysymykseen koskien sitä, kuinka vasulomaketta lisäksi käytetään vastaajan päiväkotiryhmässä, vastasi 18 % (n = 71) kaikista vastaajista. Vanhemmista kysymykseen vastasi 13,3 % ja päiväkodin henkilökunnasta 18,4 %. Vasulomaketta käytettiin vastaajien ryhmissä yleisimmin moniammatillisen yhteistyön välineenä (n = 21), ryhmän toiminnan suunnittelussa esimerkiksi tiimivasun tai ryhmänvasun kautta (n = 18) sekä tiedonsiirron välineenä (n = 11) (ks. taulukko 6).

Lisäksi vasulomaketta käytettiin perustelun tukena, arvioinnin välineenä, opiskelijoiden työskentelyssä, oman työn kehittämisessä, lasten osallisuuden lisäämiseen, dokumentointiin ja kodin kanssa tehtävän yhteistyön välineenä. Seitsemässä vastauksessa mainittiin vasulomaketta käytettävän sen täyttämisen jälkeen aivan liian vähän tai käytön olevan vaillinaista.

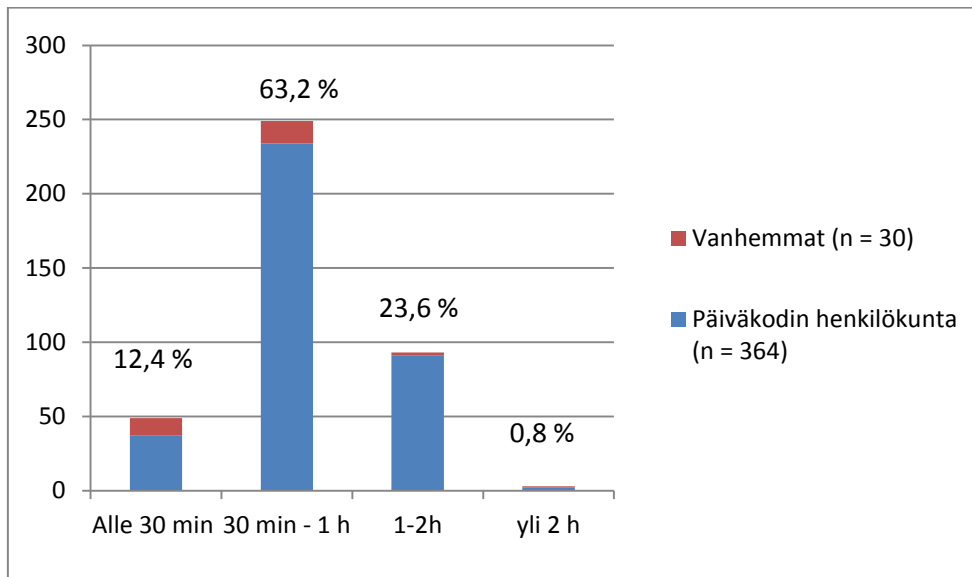
TAULUKKO 6. Miten muuten vasulomaketta käytettiin päiväkodin arjessa. Tiivistetty taulukko (ks. Liite 4)

ESIMERKKIVASTAUS	TEEMA
"--Tiedonsiirron apuvälineenä, kun lapsi siirtyy toiseen päiväkotiin tai esiopetukseen. "	Tiedonsiirto (n = 11)
"Meillä lomake on todella suppea ja hankalasti täytettävä, joten käytännössä sitä ei hyödynnetä juurikaan. Joskus saatetaan tarkastaa jokin yksittäinen asia yksittäisen lapsen kohdalla, mutta muuten kaavakkeet lojuvat kansiossa siihen asti, että on aika päivittää vasu vanhempien kanssa. "	Vaillinainen käyttö (n = 7)
"Kun perustellaan (esim muulle henkilökunnalle tai johtajalle), miksi joku tietty asia toteutetaan tietyllä tavalla tai miksi jotain uudistusta/tehostamistoimea ei voida toteuttaa. "	Perustelun tuki (n = 1)
"Yhteistyössä esim. neuvolan ja kelton kanssa. " "--Kuntoutus suunnitelmia sekä kuvauksia eri tahoille tehdessä.-- " "Yhteistyö palaverissa muun lapsen kanssa työskentelevän tahon kanssa, vanhempien luvalla. "	Erityinen tuki ja moniammatillinen yhteistyö (n = 21)
"Lapsiryhmän tiimivasun perustana eli lasten vasuista nousseet asiat keskiössä ryhmän toiminnan suunnittelussa " "Toiminnan suunnittelussa yritetään huomioida mahdollisia erityistarpeita epäsuorasti esim. kuukausiteemat ja niitä tukevat kuvat ja kirjat; tukevat kaikenlaisia oppijoita. "	Ryhmän toiminnan suunnittelu (n = 18)
"Arvioinnissa ja tarkasteltaessa lapselle asetettujen tavoitteiden toteutumista."	Arviointi (n = 2)
"--Ja opiskelijat käyttävät tehtäviinsä vanhempien luvalla"	Opiskelijat (n = 3)
"--oman toiminnan/työn jäsentäminen ja kehittäminen" "Tukipaperi työssä, pitkän kokemuksen myötä asiat pysyvät päässäkin,--"	Oman työn ja kehityksen tuki (n = 4)
"Vanhempien ja lapsen perheen arvomaailman selvittämiseen" "Laadittujen (vanhempien kanssa) tavoitteiden täyttymisen seuraamiseen. --"	Kodin kanssa tehtävä yhteistyö (n = 4)
"Käytämme lapsen vasu-lomaketta myös lapsen omien ajatusten ja toiveiden esille tuomiseen ja muistiin kirjaamiseen eli lapsen osallisuudesta huolehtimisen välineenä. "	Lapsen osallisuus (n = 5)
"Päivittäisiä havaintoja kirjataan koneelle vasun yhteyteen, mistä näitä koostetaan VaSu keskustelussa viralliseen kaavakkeeseen.--"	Dokumentointi (n = 3)

4.2.2 Mitä liittyy lomakkeen täyttämiseen ajan, vastuun ja käytäntöjen näkökulmasta?

Useimmiten lomakkeen täyttämiseen käytetty aika oli 30 minuuttia - 1 tunti (n = 249). Yli puolet (63,2 %) kaikista vastaajista arvioi käyttävänsä keskimäärin tämän verran aikaansa vasulomakkeen täyttämiseen. (Ks. kuvio 3.)

Hieman yli joka kymmenes (12,4 %) vastaajista käytti vasulomakkeen täyttämiseen alle 30 minuuttia ja noin neljäsosa (23,6 %) vastaajista käytti sen täyttämiseen keskimäärin 1-2 tuntia. Yli 2 tuntia vasulomakkeen täyttämiseen käytti kaikista vastaajista alle 1 % (n = 3). (Ks. kuvio 3.)

KUVIO 3. Kuinka paljon vastaajat käyttivät aikaa vasun täyttämiseen

Kysyttäessä, meneekö vasulomakkeen täyttämiseen vastaajan mielestä sopivasti aikaa, oli 66 % (n = 259) sitä mieltä, että menee. Sen sijaan 30 % (n = 119) mielestä vasulomakkeen täyttämiseen menevä aika ei ollut sopiva. Vastaajista 4 % ei osannut vastata tähän kysymykseen. (Ks. Taulukko 7.)

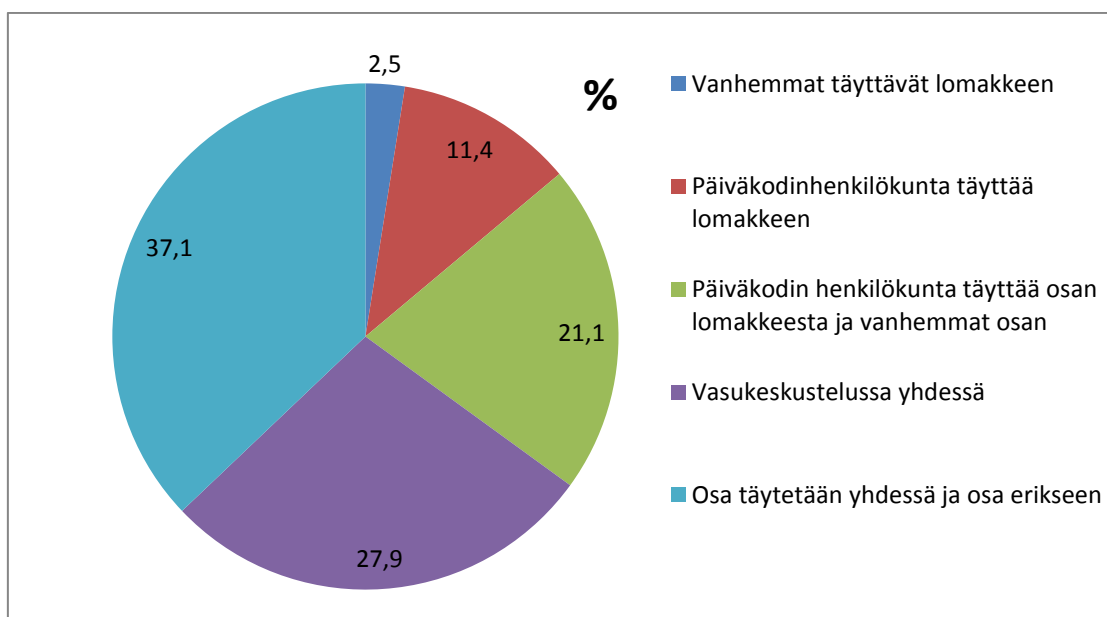
Määrällisesti eniten niitä, joiden mielestä vasun täyttämiseen menevä aika oli sopiva, oli vastaajissa, jotka käyttivät täyttämiseen 30 minuuttia - 1 tunnin (n = 173). Kuitenkin prosentuaalisesti tyytyväisimpiä vasun täyttämiseen menevään aikaan olivat ne, jotka käyttivät siihen alle 30 minuuttia. (ks. Taulukko 7.)

Niistä, jotka käyttivät vasun täyttämiseen yli 2 tuntia 67 % (n = 2) mielestä käytetty aika ei ollut sopiva. Myös yli puolet (54 %) niistä, jotka käyttivät vasun täyttämiseen 1-2 tuntia, olivat sitä mieltä, että aikaa ei mennyt sopivasti. (ks. Taulukko 7.)

TAULUKKO 7. Vasulomakkeen täyttämiseen menee sopivasti aikaa -kohdan vastaukset verrattuna vastaajan siihen käyttämään aikaan.

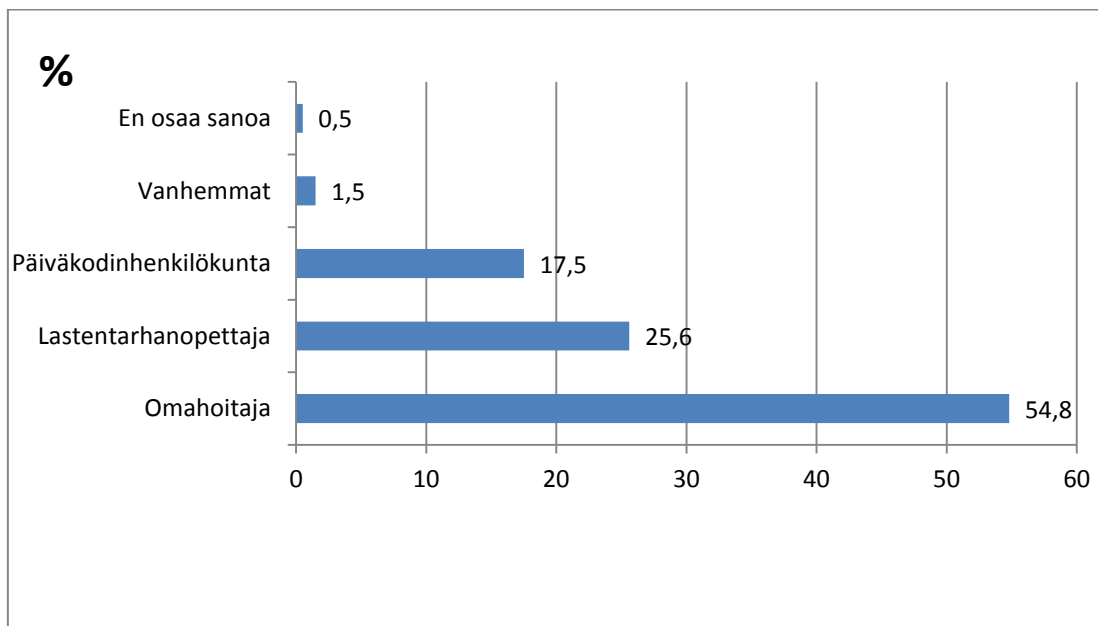
	Alle 30 min	30 min - 1 h	1 - 2 h	Yli 2 h	YHTEENSÄ
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
Kyllä	44 (90)	173 (70)	42 (45)	0 (0)	259 (66)
Ei	3 (6)	64 (26)	50 (54)	2 (67)	119 (30)
En osaa sanoa	2 (4)	12 (5)	1 (1)	1 (33)	16 (4)
YHTEENSÄ	49 (100)	249 (101)	93 (100)	3 (100)	394 (100)

Yleisimmin vastaajien päiväkotiryhmissä vasu täytettiin niin, että osa siitä täytettiin erikseen ja osa yhdessä (37,1 %). Seuraavaksi yleisimmät tavat olivat lomakkeen täyttäminen yhdessä vasukeskustelussa (27,9 %) tai kokonaan erikseen (21,1 %). Vastaajien päiväkotiryhmistä 11,4 % vain päiväkodinhenkilökunta täytti lomakkeen ja 2,5 % ryhmistä lomakkeen täyttivät vain vanhemmat. (Ks. Kuvio 4.)

KUVIO 4. Vastaajien päiväkotiryhmissä käytössä olleet vasun täyttämiskäytännöt

Yli puolessa (54,8 %) vastaajien ryhmistä vastuu vasulomakkeen täyttämisestä oli lapsen omahoitajalla. Seuraavaksi useimmiten täyttämisvastuu oli lastentarhanopettajalla (25,6 %) tai muulla päiväkodinhenkilökunnalla (17,5 %). Vanhemmilla vastuu vasulomakkeen täyttämisestä oli vain 1,5 % ryhmistä. Lähes kaikki vastaajat osasivat vastata tähän kysymykseen ja vain 0,5 % valitsi vaihtoehdon "en osaa sanoa". (Ks. Kuvio 5.)

KUVIO 5. Kuka oli vastuussa vasulomakkeen täyttämisestä vastaajien päiväkotiryhmissä

4.4 Eroavatko päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien vastaukset toisistaan?

Vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan vasun sisältöä koskevien vastausten erojen tilastollista merkitsevyyttä tutkittiin Mann-Whitneyn U-testillä. Ainoastaan siinä kuinka tärkeänä keskeiset tiedot lapsen vahvuuksista nähtiin näyttäisi olevan tilastollisesti merkitsevä ero ($U = 4878.0$, $p = .004$). Päiväkodinhenkilökuntaan kuuluneet vastaajat kokivat vanhempia tärkeämmäksi sisältää lapsen vahvuudet vasuun. (Ks. taulukko 8.)

Vanhemmat kokivat päiväkodin henkilökuntaa tärkeämmäksi sisällyttää vasuun kohdan "Sopimukset lasten hoidosta esimerkiksi sairaustapauksissa" ($U = 4310.5$, $p = .043$). Vanhempien mielestä oli päiväkodin henkilökuntaa tärkeämpää myös kohta "Kuvauksen päiväkodin arvoista käytännöistä ja toimintatavoista" ($U = 4284.5$, $p = .045$). Tämä vaihtoehto sijoittui kuitenkin molemmilla osapuolilla vähiten tärkeiden sisältövaihtoehtojen joukkoon. (Ks. taulukko 8.)

Päiväkodin henkilökunnan mielestä myös "Keskeiset tiedot lapsen haasteista" oli tärkeämpää olla vasussa kuin vanhempien mielestä ($U = 4743.5$, $p = .055$). "Tiedot lapsen motorisesta kehityksestä" koettiin myös tärkeämmäksi päiväkodin henkilökunnan keskuudessa ($U = 4651.5$, $p = .066$)

Vanhemmat eivät myöskään kokeneet niin tärkeäksi vanhempien kuvausta lapsesta kuin päiväkodin henkilökunta ($U = 4547.5$, $p = .064$). He kokivat päiväkodin kuvauksen lapsesta yhtä tärkeäksi kuin vanhempien. Päiväkodin henkilökunnan mielestä vanhempien kuvaus lapsesta oli hieman tärkeämpi kuin päiväkodin kuvaus lapsesta. Sen sijaan kuvaus perheen arvoista, käytännöistä ja toimintatavoista oli vanhempien mielestä tärkeämpi kohta kuin päiväkodin henkilökunnan mielestä ($U = 4385.0$, $p = .053$). Näissä kohdissa olleet erot voidaan nähdä tilastollisesti suuntaa antavina ($p < .10$). (Ks. taulukko 8.)

Vanhempien mielestä lapsen kielellinen kehitys ($ka = 4,77$) oli kaikista tärkeintä sisällyttää vasuun kun taas päiväkodin henkilökunnan mielestä lapsen vahvuudet ($ka = 4,87$).

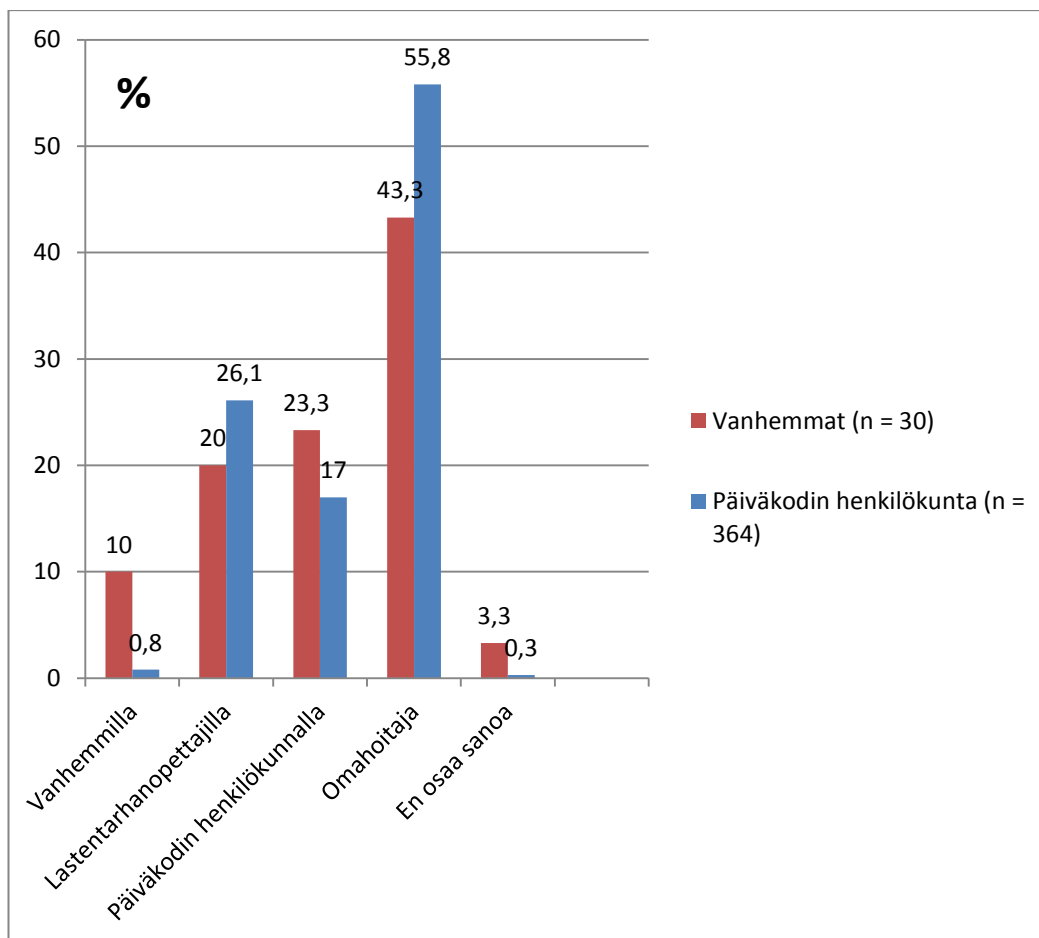
TAULUKKO 8 Erot vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan vastausten välillä liittyen vasun sisältöön

Kuinka tärkeää sinusta on, että vasulomake pitää sisällään?	Vanhempi ka (kh)	PK ka (kh)	p
Lapsen kiinnostuksen kohteet	4,67 (0,66)	4,70 (0,63)	.695
Lapsen oman sivun	4,34 (0,77)	4,07 (0,95)	.157
Keskeiset tiedot lapsen haasteista	4,67 (0,66)	4,83 (0,49)	.055*
Keskeiset tiedot lapsen vahvuuksista	4,63 (0,67)	4,87 (0,42)	.004***
Tiedot lapsen sosiaalisesta kehityksestä	4,67 (0,61)	4,80 (0,51)	.139
Tiedot lapsen motorisesta kehityksestä	4,57 (0,63)	4,73 (0,57)	.066*
Tiedot lapsen kielellisestä kehityksestä	4,77 (0,50)	4,77 (0,54)	.917
Sopimukset lapsen perushoidosta	4,43 (0,86)	4,42 (0,85)	.839
Sopimukset lapsen hoidosta esimerkiksi sairaustapa- uksissa	4,57 (0,73)	4,12 (1,12)	.043**
Sopimukset vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyös- tä	4,63 (0,62)	4,48 (0,79)	.361
Vanhempien kuvauksen lapsesta	4,33 (0,84)	4,56 (0,79)	.064*
Päiväkodin henkilökunnan kuvauksen lapsesta	4,33 (0,84)	4,46 (0,80)	.353
Kuvauksen perheen arvoista käytännöistä ja toiminta- tavoista	4,57 (0,63)	4,24 (0,89)	.053*
Kuvauksen päiväkodin arvoista, käytännöistä ja toi- mintatavoista	4,33 (0,84)	3,93 (1,06)	.045**

ka=keskiarvo, kh = keskihajonta. Mann-Whitney U -testin tilastollinen merkitsevyys: merkitsevä = $p < .01^{***}$, melkein merkitsevä = $p < .05^{**}$, suuntaa antava = $p < .10^*$

Kun kysyttiin sitä kenellä on vastuu vasun täyttämisestä, eniten niin vanhemmista (43,3 %) kuin päiväkodin henkilökunnasta (55,8 %) oli sitä mieltä, että vastuu on lapsen omahoitajalla. Vanhempien vastaukset jakautuivat lähes tasan kahdelle seuraavaksi yleisimmälle tavalle. 23,3 % mielestä vastuu oli päiväkodin henkilökunnalla ja 20 % mielestä se oli lastentarhanopettajilla. Päiväkodin henkilökunnan kohdalla näiden kahden vaihtoehdon ero oli selvempi. Heistä 26,1 % oli sitä mieltä, että vastuu on lastentarhanopettajilla ja 17 % sitä mieltä, että vastuu on koko päiväkodin henkilökunnalla. Vanhemmissa oli päiväkodin henkilökuntaa enemmän niitä, jotka olivat sitä mieltä, että vastuu vasun täyt-

tämisestä heidän päiväkotiryhmässään on vanhemmilla. Vanhemmista 10 % oli tätä mieltä kun taas päiväkodin henkilökunnasta alle 1 %. (Ks. kuvio 6.)

KUVIO 6. Kenellä on vastuu vasun täyttämisestä päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien mielestä heidän päiväkotiryhmässään

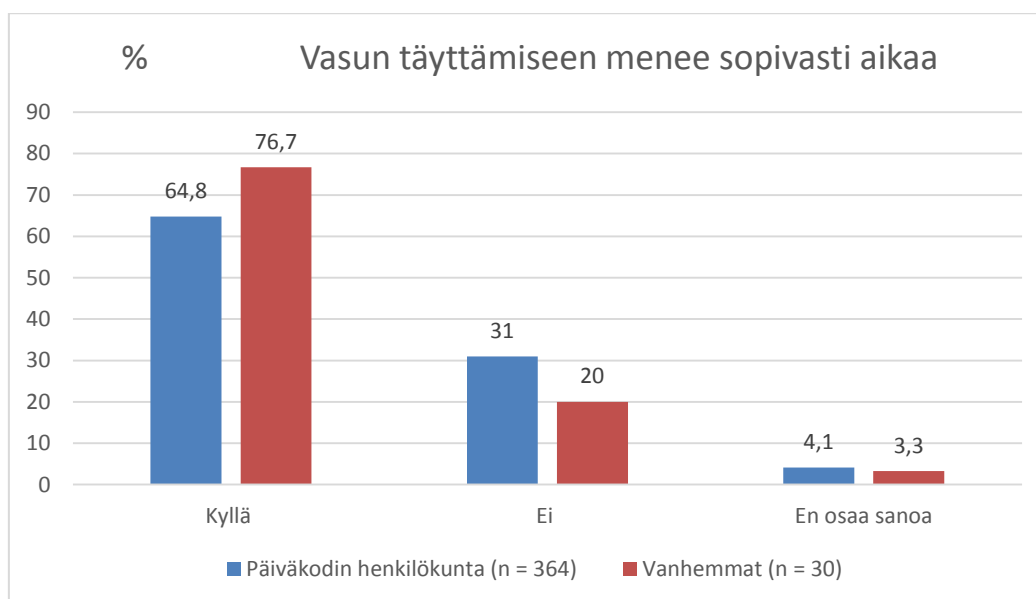
Päiväkodin työntekijät käyttivät vasun täyttämiseen keskimäärin enemmän kuin vanhemmat ($\chi^2 = 24,483$, $p < .001$). Päiväkodin työntekijöissä oli vanhempia enemmän niitä, jotka käyttivät vasun täyttämiseen yli tunnin. Suurin osa niin vanhemmista (50 %) kuin päiväkodin henkilökunnasta (64,3 %) käytti vasun täyttämiseen 30 minuuttia - tunnin. Kuitenkin vanhemmissa selvästi enemmän niitä, jotka käyttivät vasun täyttämiseen alle 30 minuuttia. Vanhemmista tähän joukkoon kuului 40 % kun taas päiväkodin henkilökunnasta vain 10,2 %. (Ks. taulukko 9.)

TAULUKKO 9. Vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan erot sen suhteen paljon aikaa he käyttävät keskimäärin vasun täyttämiseen

	Vanhemmat (n = 30)	Päiväkodin henkilökunta (n = 364)
alle 30 min	40 %	10,2 %
30 min-1 tunti	50 %	64,3 %
Yli 1 tunti	10 %	25,5 %

($\chi^2 = 24,483$, $df = 2$, $p = .000$)

Sen suhteen, meneekö vasun täyttämiseen sopivasti aikaa, olivat vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta samoilla linjoilla. Molemmista ryhmistä yli puolet oli sitä mieltä, että vasulomakkeen täyttämiseen menevä aika on sopiva. Vanhemmista 20 % ja päiväkodin henkilökunnasta 31 % olivat sitä mieltä, että käyttämiseen mennyt aika ei ollut sopiva. (Ks. kuvio 7.)

KUVIO 7. Meneekö vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan mielestä vasun täyttämiseen sopivasti aikaa ($\chi^2 = 1,752$, $df = 2$, $p = .416$)

Niin vanhemmat kuin päiväkodin henkilökunta pitivät vasua tarpeellisena ja ajattelivat siitä olevan hyötyä. Kuitenkin molemmista ryhmistä löytyi myös niitä, jotka kokivat vasun täyttämisen tuntuvan joskus turhalta. Vanhemmista tätä mieltä oli 30 % ja päiväkodin henkilökunnasta 38,5 %. (Ks. taulukko ?.)

Molemmista ryhmistä yli puolet ei kokenut vasun täyttämistä vaikeana. Vanhemmista 66,7% oli sitä mieltä, että vasun täyttäminen ei ole vaikeaa sekä, että se on helppoa. Päiväkodinhenkilökunnasta puolestaan 69,8 % oli sitä mieltä, ettei vasun täyttäminen ole vaikeaa ja 60,2 % sitä mieltä, että se on helppoa. Päiväkodin henkilökunnan kohdalla väite "Vasun täyttäminen on helppoa" sai hieman enemmän (9,6 %) "en osaa sanoa" -vastauksia kuin väite "Vasun täyttäminen on vaikeaa" (5,8 %). Vanhemmista molempiin väitteisiin vastaisi "en osaa sanoa" 10 %. Khiin neliö testin mukaan vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan vastausten ja roolin välillä ei kuitenkaan näyttäisi olevan riippuvuutta. (Ks. taulukko 10, 47)

TAULUKKO 10. Vanhempien ja päiväkodinhenkilökunnan kokemukset vasuun liittyen

<i>Pitääkö väittämä kohdallasi paikkaansa?</i>	<i>0/0</i>	<i>Kyllä</i>	<i>Ei</i>	<i>En osaa sanoa</i>	<i>Khiin neliö p (x²)</i>
<i>Vasu on vaikea täyttää</i>	PK	24,5	69,8	5,8	.648 (0,867)
	V	23,3	66,7	10	
<i>Vasun täyttämien on helppoa</i>	PK	60,2	30,2	9,6	.726 (0,640)
	V	66,7	23,3	10	
<i>Vasusta on hyötyä</i>	PK	82,1	8,8	9,1	.705 (0,698)
	V	80	6,7	13,3	
<i>Vasu on tarpeellinen</i>	PK	91,2	5,2	3,6	.550 (1,194)
	V	93,3	6,7	-	
<i>Vasun täyttäminen tuntuu joskus turhalta</i>	PK	38,5	57,7	3,8	.629 (0,926)
	V	30	66,7	3,3	
<i>Vasu on tarpeeksi laaja</i>	PK	63,5	29,1	7,4	.188 (3,348)
	V	80	16,7	3,3	
<i>Vasu on selkeä</i>	PK	58,2	36,3	5,5	.413 (1,769)
	V	60	40	-	
<i>Täytän vasun mielelläni</i>	PK	72	19,2	8,8	.457 (1,566)
	V	80	10	10	
<i>Suhtaudun vasun täyttämiseen positiivisesti</i>	PK	82,7	10,7	6,6	.583 (1,078)
	V	90	6,7	3,3	
<i>Vasun täyttämien on ärsyttävää</i>	PK	17,3	73,9	8,8	.342 (2,145)
	V	13,3	70	16,7	

PK = Päiväkodin henkilökunta (n = 364), V = Vanhemmat (n = 30) , df = 2

5 POHDINTA

5.1 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Suurin osa vastaajista koki vasun tarpeellisenä (91,4 %) ja siitä olevan hyötyä (82 %) Kuitenkin on huomattavaa, että oli myös niitä jotka eivät näin kokee. Itse asiassa 37,8 % oli sitä mieltä, että vasun täyttämien tuntuu joskus turhalta. Noin neljäsosa vastaajista (24,4 %) koki vasun täyttämisen vaikeaksi. Osa vastaajista (17 %) oli myös sitä mieltä, että vasun täyttäminen on ärsyttävää. Eli vaikka 83,2 % vastaajista suhtautui vasun täyttämiseen positiivisesti, on hyvä tiedostaa, että oli myös niitä (10,4 %), jotka eivät suhtautuneet. Kaikki eivät siis koe vasua tarpeelliseksi, vaan sen täyttäminen saattaa jopa ärsyttää heitä. (Ks. taulukko 5, 36). Kuitenkin, kuten vuonna 2007 toteutetussa Vaikuta vanhempi - tutkimuksessa, suhtautuminen vasuun oli tämänkin tutkimuksen mukaan pääosin positiivista (ks. Kekkonen 2009, 166).

Vasun sisältö jakoi hieman enemmän mielipiteitä. Hieman yli puolet (58,4 %) vastaajista oli sitä mieltä, että vasu on selkeä, kun taas 36,5 % oli sitä mieltä, ettei se ole. Laajuudeltaan vasu puolestaan oli 64,7 % mielestä hyvä kun taas 28,2 % oli sitä mieltä, että vasu ei ollut tarpeeksi laaja. Näistä tuloksista emme voi kuitenkaan vielä vetää johtopäätöksiä siitä, millainen vasu on selkeä tai tarpeeksi laaja, sillä vastaajien käyttämät vasulomakkeet voivat vaihdella huomattavasti esimerkiksi kunnasta riippuen (ks. Alasuutari & Karila 2009, 73).

Tärkeimpinä asioina sisällyttää vasuun nähtiin keskeiset tiedot lapsen haasteista ($ka = 4,85$) ja vahvuuksista ($ka = 4,81$) (ks. taulukko 4, 33). Päiväkodin henkilökunnan mielestä lasten vahvuuksien sisällyttäminen vasuun oli tärkeämpää kuin vanhempien mielestä ($U = 4448.5$, $p = .004$). Avoimesta kysymyksestä kävi ilmi, että näiden lisäksi haluttiin vasuun sisällyttää myös selvät keinot siitä miten lasta tuetaan sekä kuinka tavoitteisiin pääsyä arvioidaan (ks. liite 3).

Avoimen kysymyksen laadullisessa analyysissä tuli ilmi samoja kehityksen paikkoja kuin Anderssonin (2008) tekemässä tutkimuksessa, joka koski Jyväskylän päiväkotia. Anderssonin tutkimuksessa kehitettävänä vasussa nähtiin kielen ymmärrettävyys, asiakirjan rakenne ja sisältö, lapsen näkökulman huomiointi (Andersson 2008, 83). Näiden samojen huomioiden lisäksi tämän tutkimuksen vastaajat toivoivat vasuun muun muassa paikkaa erityisen tuen kirjaamiselle ja vanhempien palautteelle.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että yleisimmin vasua käytettiin vasukeskustelussa. 90,9 % kaikista vastaajista oli sitä mieltä, että vasua käytetään näissä keskusteluissa usein. Toiseksi useimmiten vasua käytettiin vanhempien kanssa tehtävän yhteistyövälineenä. Vastaajista 69,5 % mielestä vasua käytettiin tähän tarkoitukseen usein ja 25,1 % mielestä joskus.

Ryhmän toiminnan suunnitteluun vasua käytettiin 44,7 % vastaajien mukaan joskus ja 34 % mukaan usein. Lapsen kehityksen tukemisessa ja seuraamisessa 40,6 % ryhmistä vasua käytettiin tähän tarkoitukseen joskus ja 52,8 % ryhmistä usein. Jopa 14,2 % vastaajista oli sitä mieltä, että vasua ei heidän ryhmässään koskaan käytetty ryhmän toiminnan suunnittelussa ja 4,6 % sitä mieltä, ettei sitä käytetty koskaan lapsen kehityksen tukemisessa ja seuraamisessa. (Ks. kuvio 2, 38)

Näistä tuloksista voidaan nähdä, että on olemassa päiväkotiryhmiä, joissa lapsen vasun tavoitteet eivät toteudu. Vasun yhtenä keskeisenä tavoitteena on vanhempien ja lapsen yksilöllisyyden huomioiminen päiväkotiryhmän toiminnassa (ks. Stakes 2005, 32–33).

Anderssonin (2008) tekemän tutkimuksen mukaan vielä vasun käytön aloittamisen aikoihin sitä käytettiin Jyväskylän päiväkodeissa päiväkotiryhmissä useimmiten jossain määrin (45 %) tai melko aktiivisesti (42 %). Vasun katsottiin tuolloin myös ohjaavan ryhmän käytännön työskentelyä useimmiten jossain määrin (49 %) ja melko paljon (37 %). Jyväskylässä ei ollut Anderssonin tutkimuksen aikaan lähes ollenkaan niitä ryhmiä joissa vasua ei olisi lainkaan käytetty ryhmän työskentelyssä. (Andersson 2008, 53).

Jos Anderssonin (2008) tutkimus voitaisiin yleistää koskevaksi koko Suomea, voitaisiin todeta, että niiden ryhmien määrä joissa lapsen vasu ei vaikuta ryhmän toimintaan laisinkaan on lisääntynyt. Tässä tapauksessa emme kuitenkaan voi täysin tehdä tällaista tulkintaa, sillä voi olla, että Jyväskylän toimintatavat eroavat muusta Suomesta.

Tämän tutkimuksen mukaan yleisimmin vasun täyttämiseen käytettiin 30 minuutista tuntiin (ks. Kuvio 3, 40). Päiväkodin henkilökunta käytti vasun täyttämiseen enemmän aikaa kuin vanhemmat (ks. taulukko 9, 45) Vastaajista yli puolet (66%) oli kuitenkin sitä mieltä, että vasuun käytetty aika oli sopiva, kun taas 30 % oli sitä mieltä, ettei se ole (ks. taulukko 7, 41). Voidaan kuitenkin pohdita onko professori Pulkkisen esittämä kritiikki vasuihin menevästä ajasta aiheellista. Tämä riippuu varmasti siitä, miten vasuihin menevä aika on suunniteltu ja onko se pois lapsilta. (ks. Laitinen 2015.) Tutkimuksen mukaan kaikista tyytyväisimpiä vasun täyttämiseen menevään aikaan olivat ne jotka käyttivät siihen alle tunnin (ks. taulukko 7, 41). Voidaan siis ajatella, että vasu tulisi suunnitella niin, että sen täyttämiseen menisi maksimissaan tunti. Toki tutkimus ei kerro sitä olisivatko ne, joiden mielestä vasun täyttämiseen mennyt aika ei ollut sopiva, siihen menevän enemmän vai vähemmän aikaa. Voimme silti olettaa, että aikaa olisi haluttu menevän vähemmän.

Tämän tutkimuksen mukaan kaikista yleisin tapa täyttää vasu oli niin, että osa siitä täytettiin yhdessä ja osa erikseen (37,1 %). Seuraavaksi yleisimmin tapana oli täyttää vasu yhdessä vasukeskustelussa (27,9 %) tai niin, että päiväkodin henkilökunta täyttää lomakkeesta osan ja vanhemmat osan (21,1). (Ks. kuvio 4, 41.) Vastuu lomakkeen täyttamisestä puolestaan oli useimmiten lapsen omahoitajalla (54,8 %) tai lastentarhanopettajalla (25,6 %). Joidenkin vastaajien ryhmässä vastuu vasusta oli yleisesti päiväkodin henkilökunnalla (17,5 %) ja osa oli jopa sitä mieltä, että vastuu on vanhemmilla (1,5 %).

Tämä aihe kiinnosti sillä uudistetussa Varhaiskasvatuslaissa säädetään nimenomaan, että vastuu lapsen vasusta on lastentarhanopettajalla (Varhaiskasvatuslaki 1973, 7§). Tutkimuksen tuloksista näkyy kuitenkin, että ainakaan

vielä tämä ajatus ei toteudu. Huomiota herättävää on myös, että 10 % vanhemmista koki vastuun vasulomakkeesta olevan heillä (ks. kuvio 6, 44).

Tämä tutkimus antoi lyhyen katsauksen vasulomakkeen käytöstä päiväkodissa sekä siitä miten siihen suhtaudutaan. Tutkimuksen avulla saatiin myös suuntaa antavaa tietoa siitä, mitä vasulomakkeessa voitaisiin kehittää. Vaatisi kuitenkin tarkempaa selvitystä, jotta voitaisiin verrata tuloksia vastaajien käytössä oleviin vasuihin sekä tutkia tarkemmin mitä vasuun halutaan sisältyvän niin, että sen koetaan tukevan käytännön työtä paremmin.

5.2 Tutkimuksen luotettavuus ja jatkotutkimushaasteet

Tähän tutkimukseen vastasi niin lasten vanhempia kuin päiväkodinhenkilökuntaan kuuluvia ihmisiä ympäri Suomea. Otantamenetelmänä toimi itsevalikoitunut verkkokysely, joten ei ollut itsestään selvää kuinka hyvin se vastaajat edustaisivat koko Suomen väestöä. Myöskään vastausten määrä ei ollut selvää ennen kyselyn julkaisua. Kyselyyn osallistui lopulta määrälliselle tutkimukselle hyvin riittävä joukko ($n = 394$). Vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan vastausten vertailun takia huolenaiheena oli kuitenkin vanhempien suhteellisen pieni osuus vastaajista ($n = 30, 8\%$). Tämän määrän ajateltiin kuitenkin olevan tarpeeksi tässä tapauksessa. Vastauksia verratessa prosenttien kautta kiinnitettiin kuitenkin erityistä huomiota myös roolikohtaisten vastaajamäärien frekvenssien ilmoittamiseen.

Tutkimukseen olisi saatu lisää vakuuttavuutta esimerkiksi hyödyntämällä joitain kysymyksiä Anderssonin (2008) tekemästä gradu -tutkielmasta. Tällöin tuloksia olisi voinut vertailla konkreettisemmin ja olisi nähnyt esimerkiksi sen ovatko tulokset muuttuneet. Tämä olisi voinut tuoda myös lisää vakuuttavuutta tutkimuksen tuloksille ja olisi ollut myös mielenkiintoista nähdä onko suhtautuminen vasuun muuttunut sen alkuajoista.

Kyselyssä oli myös kohtia joita olisi voinut miettiä tarkemmin kyselyn luomiseen jo nyt käytetystä ajasta huolimatta. Esimerkiksi mittari, jolla selvitetiin vastaajien kokemuksia, oli yksi näistä (ks. taulukko 5, 36). Kommentteista

kävi ilmi, että ainakin joku koki siihen vastaamisen vaikeaksi ("-- P.s. Kysymys 4 oli vaikea koska vasulomakkeita on monenlaisia ollut omallakin uralla käytössä.--") Muihin kyselyyn vastauksiin verrattuna iso "en osaa sanoa" -vastausten määrä tukee tätä. Ainakin tämän kysymyksen kohdalla voidaan siis miettiä myös tulosten luotettavuutta. Toisaalta voidaan olettaa, että ne, jotka eivät olleet varmoja vastauksistaan, ovat vastanneet kohdan "en osaa sanoa".

Tässä kohdassa olisi ollut myös mielenkiintoista jos kysymyksiin olisi voitu liittää avoin kohta, jolloin olisi saatu entistä syvempää tietoa siitä miksi ihmiset ovat vastanneet niin kuin ovat ja voitu lisäksi tarkastella sitä oliko väittämät ymmärretty niin kuin oli tarkoitettu. Näiden avoimien kysymysten tarkastelu olisi kuitenkin vaatinut tutkijalta lisää aikaa ja vaivaa. Toinen vaihtoehto olisi ollut tehdä kysymyksestä 4 Likert-asteikollinen. Tämä olisi myös helpottanut tutkiessamme eroja vanhempien ja päiväkodinhenkilökunnan. Mutta, kuten sanottu, ei kyselyn tekemisen aikana tehtyjä valintoja voi enää muuttaa analyysivaiheessa (esim. Vehkalahti 2014, 40).

Analyysivaiheessa tuli ilmi myös muutama muu kyselyn suunnittelussa tehty virhevalinta. Kysyttäessä sitä, kuinka vasua käytetään ryhmän toiminnan suunnitteluun, olisi voitu tarkentaa se, mitä mittarin käsitteillä tarkoitetaan. Esimerkiksi olisi voitu päättää, että "usein" merkitsisi päivittäistä käyttöä ja "joskus" käyttöä kerran viikkoon. Näin tuloksia olisi voitu tarkastella syvemmin ja vastaajan tulkinnalle ei olisi jäänyt niin paljon painoarvoa. Asteikkoa olisi voitu muuttaa myös hieman laajemmaksi lisäämällä esimerkiksi vaihtoehto "harvoin".

Lisäksi osallistujilta olisi asuinkunnan lisäksi voitu kysyä työskentelykuntaa sekä asuinmaakuntaa. Asuinmaakunnan kysyminen olisi vähentänyt tutkijan työtä analyysivaiheessa, koska asuinkuntien luokittelu maakuntiin olisi jäänyt pois. Työskentelykunnan kysyminen olisi puolestaan mahdollistanut sen, että olisi voitu verrata tätä tyytyväisyyteen vasuun ja näin tarkastella kyseistä vasulomaketta ja sen ominaisuuksia sekä verrata eroja kuntien välillä.

Toisaalta kyselyyn olisi myös voinut sijoittaa kysymyksen koskien sitä millaisia vasulomakkeita päiväkodeissa on käytössä ympäri Suomea. Näin näh-

täisiin se variaatio mikä lomakkeista on Suomessa. Tällä tavalla voitaisiin myös tarkemmin tutkia sitä, mikä jo olemassa olevissa lomakkeissa on hyvää ja missä on parannettavaa.

Jatkotutkimuksena voitaisiinkin tehdä tarkempi tutkimus siitä millaisia lomakkeita on käytössä ja mikä on päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien suhtautuminen niihin. Voitaisiin tutkia tarkemmin niin lomakkeen sisällöllisiä kuin käytön ominaisuuksia. Tällöin voitaisiin myös tehdä tarkempi otanta, jossa valikoitaisiin osallistujia ympäri Suomea ja tasaisemmin molemmista rooleista (vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta). Jatkotutkimuksessa voitaisiin myös selvittää tarkemmin sitä, mitkä ovat syitä sille, että vasu koetaan esimerkiksi tarpeettomaksi tai ärsyttäväksi. Tuon tiedon avulla voitaisiin korjata vasun epäkohtia ja ehkä jopa lisätä sen käyttöä päiväkodin arjessa. Näin voitaisiin luoda vasulomake, joka myös tuntuisi kaikista yhä enemmän päiväkotia sen tehtävissä tukevalta kuin haittaavalta tekijältä.

LÄHTEET

- Alasuutari, M & Alasuutari, P. 2011. Sinun lapsesi eivät ole sinun. Yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien taustat, tavoitteet ja käytäntö. Teoksessa Satka, M., Alanen, L., Harrikari, T. & Pekkarinen E. 2011. Lapset, nuoret ja muuttuva hallinta. Tampere: Vastapaino, 29-59
- Alasuutari, M. & Karila, K. 2009. Lapsuuden ja lapsen tulkinnat lapsikohtaisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa. Teoksessa Alanen, L. & Karila, K (toim.) 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere : Vastapaino, 70-88
- Alasuutari, M. 2010. Suunniteltu lapsuus. Tampere: Vastapaino
- Alasuutari, M., Markström, A-M. & Vallberg-Roth A-C. 2014. Assessment and Documentation in Early Childhood Education. London : Routledge.
- Andersson, M. 2008. "Iso askel kohti lapsilähtoisempää varhaiskasvatusta": Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma jyvaskyläläisen päivähoitohenkilöstön käyttämänä ja kokemana. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Dahlberg, G., Moss, P. & Pence, A. 1999. Beyond Quality in Early Childhood Education and Care. Postmodern Perspectives. London: Falmer Press.
- Department for Education. 2014. Statuary framework for the early years foundation stage. Setting the standards for learning, development and care for children from birth to five. <https://www.gov.uk/government/publications/early-years-foundation-stage-framework--2> Luettu 18.4.2016.
- Heikka, J., Hujala, E. & Turja, L. 2009. Arvioinnista opiksi. Havainnointi, arviointi ja suunnittelu varhaispedagogiikassa. Vantaa: Printel
- HTK-ohje. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa : tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Helsinki : Tutkimuseettinen neuvottelukunta.

http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf Luettu 13.4.2016

- Hämäläinen, T. 2009. Lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman suunnitteluprosessit. Kuvaus eräästä kaupungista. Pro gradu - tutkielma. Tampereen yliopisto. Kasvatustiede.
- Kananen, J. 2015. Online research for preparing your thesis. Jyväskylä : JAMK University of Applied Sciences.
- Kaskela, M. & Kronqvist E-L. 2007. Niin ainutlaatuinen. Näkökulmia lapsen yksilölliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Helsinki : Stakes
- Kekkonen, M. 2009. Vanhempien näkemyksiä varhaiskasvatuksen kehittämiseksi. Teoksessa Lammi-Taskula, J., Karvonen, S. & Ahlström, S. (toim.) 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi. Helsinki : Terveystieteiden tutkimuskeskus, 162-171
- Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere : Vastapaino
- Laitinen, J. 2015. Kasvatuksen ammattilainen: Varhaiskasvatussuunnitelma ei ole turha. Yle uutiset. Nettijulkaisu 29.9.2015. Luettu 2.5.2016
- Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta. 2015. Finlex. Luettu 2.5.2016
- Lehtilä, S. 2015a. Professori: Ammattikasvattajat käyttävät työaikaan väärin asioihin. Yle uutiset. Nettijulkaisu 28.9.2015. Luettu 2.5.2016
- Lehtilä, S. 2015b. Tarvitseeko pikkulapsi kasvatussuunnitelman? Yle uutiset. Nettijulkaisu 29.9.2015. Luettu 2.5. 2016
- Metsämuuronen, J. 2005. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Jyväskylä: Gummerus Oy
- Miettinen, J. & Vehkalahti, K. 2013. Verkkokyselytutkimuksen otosten valinta. Teoksessa Laaksonen, S-M., Matikainen, J. & Tikka, M. (toim.) 2013. Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen media tutkimusmenetelmät. Jyväskylä: Vastapaino, 84-104
- Perusopetuslaki 1998. Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. 17 a §. (24.6.2010/642)

- [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628?search\[type\]=pika&search\[pika\]=perusopetuslaki%20#L4P17](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628?search[type]=pika&search[pika]=perusopetuslaki%20#L4P17) Luettu 27.1.2016
- Perälä, S. 2013. Varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelu työntekijän, vanhemman ja lomakkeen vuorovaikutuksena. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustiede.
- Stanberry, K. 2014 Understanding Individualized Education Programs Understood: USA <https://www.understood.org/en/school-learning/special-services/ieps/understanding-individualized-education-programs> Luettu 27.1.2016
- Stakes. 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Vaajakoski : Gummerus Oy. Luettu 2.5.2016
- Suomen virallinen tilasto 2015. Väestön tieto- ja viestintätekniiikan käyttö. 1. Internetin käytön muutoksia 2015 . Helsinki: Tilastokeskus http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/sutivi_2015_2015-11-26_kat_001_fi.html Luettu 11.2.2016.
- Tampereen hoitosopimus 2015. Hoitosopimus kunnallisessa päivähoidon iltaja vuorohoidossa. http://www.tampere.fi/liitteet/h/5jyfnqPF0/iltajavuorohoidon_hoitosopimus_2011.pdf Luettu 29.4.2016
- Tilastokeskus 2016. Suomi lukuina. Väestö. http://tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html#vaestorakenne Luettu 19.4.2016
- Tähtinen, M. 2011. Lasten varhaiskasvatussuunnitelma ja kasvatuskumppanuus yksikkökohtaisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Varhaiskasvatustiede.
- Valli, R. 2010a. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2010 Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 103-127.
- Valli, R. 2010b. Mitä numerot kertovat? Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle

- tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä : PS-kustannus, 222-235
- Valli, R. 2010c. Vastaaaja asettaa tulkinnalle haasteita. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä : PS-kustannus, 236-250
- Valtioneuvoston periaatepäätös. 2002. Varhaiskasvatuksen valtakunnallisia linjauksia. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. <https://julkari.fi/handle/10024/113591> Luettu 18.4.2016
- Varhaiskasvatuslaki. 1973. Finlex. [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036?search\[type\]=pika&search\[pika\]=varhaiskasvatuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036?search[type]=pika&search[pika]=varhaiskasvatuslaki) Luettu 2.5.2016.
- Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Tammi
- Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS Kustannus
- Whalley, M. & Dennison, M. 2001. Dialogue and Documentation: Sharing information and Developing a Rich Curriculum. Teoksessa: Whalley, M. (toim.) 2001. Involving parents in their children's learning. London : Chapman. 135- 155

LIITTEET

Liite 1a. Tutkimuspyyntö

Hei!

Opiskelen Jyväskylän yliopistossa Lastentarhanopettajaksi ja teen kandidaatin tutkielmaani koskien lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeita. Toteutan tutkimuksen nettikyselynä ja olisi tutkimuksen kannalta tärkeää, että saisin vastaajiksi myös päiväkotikäisten lasten vanhempia. Tähän tarvitsisin nyt teidän ryhmänne apua.

Kysely on täysin vapaaehtoinen sekä nimetön ja sen tulokset käsitellään luotamuksellisesti.

Olisiko siis mahdollista, että linkittäisin kyselyn teidän ryhmänne seinälle?

Terveisin. Heli

Liite 1b. Saatekirje

Sama saatekirje oli niin vanhemmille kuin päiväkodin työntekijöillekin. Ainoastaan alusta muutettiin muutama kohta koskemaan juuri kyseistä ryhmää.

Hei Arvon varhaiskasvattajat!

Oletko töissä päivähoivossa? Oletko ollut joskus mukana tekemässä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa? Jos vastasit molempiin kysymyksiin kyllä, asiaini koskee sinua.

Olen kandidaatin tutkielmaa tekevä tuleva lastentarhanopettaja Jyväskylän yliopistosta. Tutkimukseni käsittelee lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomaketta ja siinä selvitetään vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan näkemyksiä siitä millainen olisi heidän mielestään hyvä vasulomake.

Kyselyn osiot käsittelevät:

- varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeen käyttöä
- sen täyttämiseen menevää aikaa
- sekä lomakkeen sisältöä

Kyselyn täyttämiseen menee 5-10 minuuttia ja se tehdään täysin nimettömänä ja tulokset käsitellään luottamuksellisesti.

Tutkimus valmistuu 2.5.2016 mennessä ja tulokset linkittämään sen tulokset facebook-ryhmäämme niistä kiinnostuneita varten.

Jos kiinnostuit, mutta haluat kysyä tutkimuksesta lisää ennen vastaamista, minulle voi laittaa viestiä sähköpostiosoitteeseen hepapasa@student.jyu.fi tai facebookin kautta.

Kiitos kiinnostuksestasi! Vastauksesi on minulle tärkeä!

t. Heli

Kyselyyn pääset tästä linkistä <http://goo.gl/forms/vEckJfaz2u> ja siihen voit vastata 23.3.2016 asti.

The image shows a screenshot of a survey form titled "Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomake". The form is set against a purple background. The text on the form reads:

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomake

Kitos, että päätit vastata tähän kyselyyn!

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden näkemyksiä siitä millainen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomake olisi heidän mielestään hyvä. Selkeyden takia kyselyssä käytetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeesta termiä vasulomake.

Tutkimus tehdään täysin nimettömänä ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja suojatusti. Vastaamalla kyselyyn suostut siihen, että vastauksiasi voi käyttää tutkimuksessa.

At the bottom of the form, there is a small disclaimer: "This content is neither created nor endorsed by Google. Report Abuse - Terms of Service - Additional Terms".

Liite 2. Kyselylomake

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomake

Kiitos, että päätit vastata tähän kyselyyn!

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden näkemyksiä siitä millainen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomake olisi heidän mielestään hyvä. Selkeyden takia kyselyssä käytetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeesta termiä vasulomake.

Tutkimus tehdään täysin nimettömänä ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja suojatusti.

Vastaamalla kyselyyn suostut siihen, että vastauksiasi voi käyttää tutkimuksessa.

* Required

Lapsen vasulomakkeen täyttäminen ja käyttö

1. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten vasulomakkeen täyttämistä sinun päiväkotiryhmässäsi? *

Mark only one oval.

- Lomake täytetään varhaiskasvatuskeskustelussa yhdessä vanhempien ja päiväkodinhenkilökunnan kanssa
- Vanhemmat täyttävät erikseen osan lomakkeesta ja päiväkodin henkilökunta osan
- Osa lomakkeesta täytetään yhdessä ja osa erikseen
- Vanhemmat täyttävät lomakkeen
- Päiväkodinhenkilökunta täyttää lomakkeen
- En osaa sanoa

2. Kenellä on vastuu lomakkeen täyttämisestä sinun päiväkotiryhmässäsi? *

Mark only one oval.

- Vanhemmilla
- Lastentarhanopettajilla
- Päiväkodinhenkilökunnalla
- Jokaisella lapsella on oma päiväkodintyöntekijä, jolla on vastuu tämän vasulomakkeen täyttämisestä (ns. omahoitaja)
- En osaa sanoa

3. 3. Käytän vasulomakkeen täyttämiseen keskimäärin *

Mark only one oval.

- alle 30 minuuttia
 30 minuuttia-1 tunti
 1-2 tuntia
 Yli 2 tuntia

4. 4. Pitääkö seuraavat väittämät kohdallasi paikkaa? *

Mark only one oval per row.

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Vasulomake on mielestäni selkeä	☐	☐	☐
Vasulomake on mielestäni tarpeellinen	☐	☐	☐
Vasulomake on mielestäni vaikea täyttää	☐	☐	☐
Täytän vasulomakkeen mielelläni	☐	☐	☐
Vasulomakkeen täyttämiseen menee mielestäni sopivasti aikaa	☐	☐	☐
Suhtaudun vasulomakkeen täyttämiseen positiivisesti	☐	☐	☐
Vasulomakkeen täyttäminen on mielestäni helppoa	☐	☐	☐
Vasulomakkeen täyttäminen tuntuu joskus turhalta	☐	☐	☐
Vasulomake on mielestäni tarpeeksi laaja	☐	☐	☐
Vasulomakkeesta on mielestäni hyötyä	☐	☐	☐
Vasulomakkeen täyttäminen on ärsyttävää	☐	☐	☐

5. 5a. Kuinka lapsen vasulomaketta käytetään sinun päiväkotiryhmässäsi? *

Mark only one oval per row.

	Usein	Joskus	Ei koskaan	En osaa sanoa
Lapsen kehityksen seuraamisessa ja tukemisessa	☐	☐	☐	☐
Työntekijöiden perehdyttämisessä	☐	☐	☐	☐
Varhaiskasvatuskeskustelussa	☐	☐	☐	☐
Vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön välineenä	☐	☐	☐	☐
Päiväkotiryhmän toiminnan suunnittelussa	☐	☐	☐	☐

6. 5b. Käytetäänkö vasulomaketta jotenkin muuten? Miten?

Lomakkeen sisältö

7. 6a. Kuinka tärkeää sinusta on, että lapsen vasulomake pitää sisällään seuraavat asiat? *

5=Erityisen tärkeää 1= Ei niin tärkeää

Mark only one oval per row.

	5	4	3	2	1	Ei mielipidettä
Lapsen kiinnostuksen kohteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen "oman sivun"	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keskeiset tiedot lapsen haasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keskeiset tiedot lapsen vahvuuksista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedot lapsen sosiaalisesta kehityksestä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedot lapsen motorisesta kehityksestä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedot lapsen kielellisestä kehityksestä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sopimukset lapsen perushoidosta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sopimukset lapsen hoidosta esimerkiksi sairaustapauksessa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sopimukset vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempien kuvauksen lapsesta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväkodin henkilökunnan kuvauksen lapsesta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvauksen perheen arvoista, käytännöistä ja toimintatavoista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvauksen päiväkodin arvoista, käytännöistä ja toimintatavoista	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. 6b. Onko sinulla joku muu idea siitä, mitä suunnitelma voisi sisältää? Mikä?

Vastaajan tiedot

9. Ikä *

Mark only one oval.

- alle 25 vuotta
- 25-34 vuotta
- 35-44 vuotta
- 45-55 vuotta
- yli 55 vuotta

10. Asuinkunta *

11. Sukupuoli *

12. Mikä on korkein koulutuksesi? *

Mark only one oval.

- Yliopisto
- Ammattikorkeakoulu
- Lukio
- Ammattikoulu
- Peruskoulu

13. Rooli jossa osallistut tähän tutkimukseen *

Mark only one oval.

- Vanhempana Skip to question 17.
- Päiväkodin työntekijänä

Päiväkodin työntekijän tarkentavat tiedot

14. Kuinka kauan olet työskennellyt päiväkodin työntekijänä? (vuosina) *

15. Minkä ikäisiä lapsia on ryhmässä jossa työskentelet tällä hetkellä *

Mark only one oval.

- 1-2 -vuotiaita
- 3-4 -vuotiaita
- 5 vuotta - Esikouluikäisiä
- Other: _____

16. Millä nimikkeellä työskentelet tällä hetkellä päiväkotiryhmässäsi? *

Mark only one oval.

- Lastentarhanopettaja Skip to "Kiitos osallistumisestasi! ."
- Lastenhoitaja Skip to "Kiitos osallistumisestasi! ."
- Erityislasterhanopettaja Skip to "Kiitos osallistumisestasi! ."
- Perhepäivähoitaja Skip to "Kiitos osallistumisestasi! ."
- Other: _____ Skip to "Kiitos osallistumisestasi! ."

Vanhemman tarkentavat tiedot

17. Montako lasta sinulla on? *

18. Minkä ikäisiä lapsesi ovat? *

Jos sinulla on useampi lapsi valitse kaikki sopivat vaihtoehdot

Check all that apply.

- 1-2 vuotta
- 3-4 vuotta
- 5 vuotta - Esikouluikäisiä
- Peruskouluikäisiä

19. Missä lapsesi ovat päivähoitossa? **Mark only one oval.*

- Kunnan Päiväkodissa
- Yksityisessä Päiväkodissa
- Perhepäivähoitajalla
- Other: _____

Kiitos osallistumisestasi!

Tutkimus valmistuu 2.5.2016 mennessä ja tutkimuksen lopullisen raportin tulen linkittämään Facebook -ryhmiin.

Jos sinulla on kysyttävää tutkimuksesta minut tavoittaa sähköpostilla osoitteesta:
hepapasasa@student.jyu.fi

Lähetääksesi vastauksesi painaa sinistä Submit-painiketta

Liite 3. Taulukko kysymyksen 6b (Onko sinulla joku muu idea siitä, mitä suunnitelma voisi sisältää? Mikä?) luokittelusta.

<p>Muita ideoita koskien vasua?</p> <p>"Vapaa sana on hyvä, mutta joskus monivalintatehtävät (eli rasti-tus) olisi helpompi, nopeampi ja selkeämpi tapa vastata."</p> <p>"Sairastapauksista tehdään oma lääkehoitosuunnitelma, siksi ei tärkeä vasussa yksityiskohtaisesti käydä. Rasti ruutuun systeemi olisi nopeampi ja täyttää ja kaikilla sitten samanlainen. Nyt montaa eri tyyliä. Tukea tarvittavat kohdat näkyisivät heti selkeästi kuin myös vahvuudet... "</p> <p>"--- Lisäksi tykkäisin vasun olevan osin rasti ruutuun neuvolalomalakkeen kaltainen. Joskus on esim. hyvin vaikeaa kertoa lapsen motoriikasta, mutta kun sille olisi olemassa selkeä systeemi, olisi tämä paljon helpompaa ja näin ollen vasuja olisi myös helpompaa käyttää ryhmän toiminnan suunnittelussa, kun ne olisivat yhtenäisemmät. Toki tilaa tarvitaan myös vapaalle sanalle"</p> <p>"Olisi hienoa, jos kaavakkeessa olisi havainnoinnille seuranta kaavio taulukkona, johon eri osa-alueita voisi tarkastella 2krt/syksy ja 2krt/kevät.---"</p> <p>"Vapaa sana on hyvä, mutta joskus monivalintatehtävät (eli rasti-tus) olisi helpompi, nopeampi ja selkeämpi tapa vastata."</p>	<p>Rasti ruutuun (n = 5)</p>	<p>Ulkoasu ja lomakkeen muotoilu (n = 21)</p>
<p>"Vasu on liian laaja ja avoimet kysymykset ovat puuduttavia.--"</p> <p>"--Vasulomake ei saa olla liian laaja, kirjaaminen vie paljon aikaa. Joka vuosi ei mielestäni tarvitsisi kirjata kaikkea uudestaan, vaan vasulomakkeeseen jonkinlainen päivitys sivu. "</p> <p>"Muutamassa kohdassa vasussa on vähän niinku samaa asiaa, mihin tulee sama vastaus. Vasua voisi vähän tiivistää. "</p> <p>"Tilaa perustella/avata kohtia, jotta lomaketta voisi paremmin käyttää henkilökunnan perehdytykseen. "</p> <p>"Periaatteessa vasun pitäisi olla suunnitelma siitä, mitä asioita ryhmässä harjoitellaan ja ylipäänsä mitä keskustelussa on sovittu. Ei yletöntä kuvailua vuosittain, se ei auta mitään ja aika on konkreettisesti pois lapsen KANSSA tehtävästä työstä. "</p>	<p>Laajuus (n = 5)</p>	
<p>"Voisi olla hyvä, jos eri ikäryhmille olisi omat, hieman enemmän tälle ikäryhmälle kohdenneet kaavakkeet. Tämä voisi kannustaa vanhempia paremmin panostamaan sen täyttämiseen. "</p> <p>"Alle kolme vuotiaiden ryhmässä osa vanhemmista tuntuu ihmettelevän lapsen omaa sivua. "</p> <p>"--- Taulukko toimisi eri ikätasojen mukaan.1-2v, 3-4v ja5-6v. Taitoja seurattais liikennevalojen väreillä--- Tällöin osa kirjaamisesta jäisi pois ja vuoden ajalta helppo seurata kehitystä. "</p> <p>"--Rasti ruutuun kohtia ja eriyttämistä alle 3vee , 4-5 vee ja 6vee jo</p>	<p>Eriyttäminen (n = 4)</p>	

<p>ihan eri painotuksilla. --"</p>		
<p>"Pitäisi olla selkeämpi ja helpompi täyttää.--"</p> <p>"--- lomake on tiivis ja myös helppo työväline kasvattajille...-- "</p> <p>"Suunnitelmat tosi laajoja, hankalasti Tenavanetissä täytettäviä. Niitä ei tulosteta ja jäävät hyödyntämättä, jos asioista ei nosta ryhmävasuun. Täyttäminen ja valmistelu vie aikaa, jos kaikki osa-alueet käy joka kerta läpi."</p> <p>"Suunnitelma tosin voisi olla selkeämpi."</p>	<p>Selkeys ja helppous (n = 4)</p>	
<p>"Ei kuulu tähän mutta halusin sanoa että usein vanhemmat saattavat kokea lomakkeen vaikeaksi "</p> <p>"Vasussa voisi avata enemmän osioita. Esim sosiaalinen kehitys ja sen osa-alueet jne "</p> <p>" -- Tällä hetkellä lomake on mielestäni liian asiantuntijalähtöinen; moni vanhempi on sanonut, ettei osaa täyttää sitä! Käsitteitä (esim. matemaattinen orientaatio) pitäisi avata enemmän. "</p>	<p>Asiantuntijalähtöisyys (n = 3)</p>	
<p>"Yhteistyöstä sopiminen jos on monialaista yhteistyötä "</p> <p>"Sovitut tulevat palaverit ja menneet tapahtumat (verkostot, lausunnot yms) "</p> <p>"Erityisen tuen tarve, yhteistyö eri tahojen kanssa tähän liittyen. "</p> <p>"Kohta, johon kirjataan yhteistyötahoja, esim. jos lapsi käy puhe- tai toimintaterapiassa ja kuvataan siellä esiin tulleita asioita, harjoittelun kohteita tms.-- "</p> <p>"-- olisi hyvä jos vasulomakkeessa olisi myös tilaa kirjata missä lapsi on saanut erityistä tukea (puheterapia, psykologi ym.), milloin tuki on alkanut, kauanko jatkunut ym."</p>	<p>Yhteistyö ja erityinen tuki (n = 5)</p>	
<p>"Lupa kiinnipitoon jos lapsen tila sen vaatii, jos on ympäristölle tai itselleen vaaraksi. "</p> <p>"Vanhempien lupaa täytyy nykyään kysyä moniin asioihin.. kuvaamisiin, vasun lukemisiin ym. Ne olisi helppoa selvittää näin kysymällä luvat vasussa. "</p> <p>"Tietojen luovutuslupa (moniammatilliseen yhteistyöhön) Valokuvaus- ja haastatteluluvat "</p>	<p>Luvat (n = 3)</p>	
<p>"---lapselle oma sivu johon voi piirtää ja kirjoittaa oman nimen "</p> <p>"--- Lapsen ääni paremmin näkyviin. "</p> <p>"En tiedä, mitä tarkoitetaan lapsen "omalla sivulla", joten se jäi ruskasammasta. Jos sellaista, johon lapsi saa itse vastata/piirtää tms. niin olisihan se mukava lisä! ---"</p> <p>"Lapsen haastattelun, mitä mieltä päiväkodista, hoitajista, tiloista, kavereista yms. Lapsen osallisuus. "</p> <p>"Sopimukset siitä, miten lapsen ja vanhempien osallisuutta voitaisiin käytännössä lisätä.--"</p>	<p>Lapsen osallisuus (n = 7)</p>	<p>Yksilöllinen lapsi (n = 20)</p>

<p>"--meillä vasulomakkeessa ei ole lapsen omaa osuutta ja se olisi hyvä olla!--"</p> <p>"-- lapsen omat ajatukset, mikä hoidossa tärkeää "</p>		
<p>"---Tapa oppia pitäisi jo löytyä 4-5v kohdasta ja korostua 6vee kohdassa."</p> <p>"--- Ehkä lomakkeessa voisi olla kohta, jossa vanhemmat kertovat millä tavoin heidän lapsensa oppii parhaiten. "</p>	Lapsen tapa oppia (n = 2)	
<p>"Vasu-lomakkeessa olisi hyvä olla lapselle itselle olennaisia asioita merkittynä. Esim. Vertaissuhteet: lapsella on kavereita / lasta ei kiinnosta muiden lasten seura. Eikä turhaa tietoa kuten: Harjoittelaan saksien käyttöä, muistutetaan lasta käsienspesusta. "</p> <p>"Lapselle tärkeät ihmiset ja heidän roolinsa lapsen elämässä. Allergiat/sairaudet tms huomioitavaa.. "</p>	Tietoja lapsesta ja lapsen taidoista (n = 11)	
<p>"Lapsen kädentyön tai isommilla esim. jonkin kynä-paperitehtävän voisi liittää vasuun, sen kautta on/olisi helppoa havainnollistaa vanhemmille esim hienomotoriikan "taso" sillä hetkellä. Itse otan jonkin ko. työn mahdollisuuksien mukaan vasukeskusteluun, se on mukava "välipala" keskustelulle. On myös hyvä pystyä tällä tavoin konkretisoida kertomaansa asiaa. "</p> <p>"--Ja tietysti yleiskuvausta lapsesta, esim. temperamentti- tai tavoista reagoida asioihin"</p> <p>"Kuvaus lapsen tavoista ja tottumuksista esim nukahtamiseen liittyvät asiat,--" "</p> <p>"Vasukaavakkeen ei tarvitsisi olla niin tarkkaan rajattu. Sen pitäisi antaa erityisesti vanhemmille vapaammat kädet kuvata lastaan. Voisi olla esim. kysymys "Millainen lapsesi on?".--"</p>		
<p>"Tieto lapsen leikkitaidoista, aikaisemmat kokemukset päivähoidosta tai muusta väliaikaisestakin perheen ulkopuolisesta hoidosta"</p> <p>"Perheen tärkeät ihmiset ja lapsen ystävät "</p> <p>"Lapsen pelot, lapsen vuorovaikutustaidot. "</p> <p>"--Ei ole uutta ideaa, mutta tuo kuvaus olisi kyllä tärkeä ettei keskitytä pelkästään taitoihin."</p> <p>"Lapsi tutkijana, taiteellinen kokeminen ja ilmaisu, tunnetaidot"</p> <p>"Matemaattiset taidot isommilla "</p>		

<p>"Minusta lomakkeeseen voisi sisältää myös lapsen käyttäytymisen ryhmässä ja sen miten muut lapset tulevat toimeen ryhmässä. Onko mahdollisesti lapsia jotka jäävät yksin ja miten ryhmädynamiikka toimii kyseisessä päiväkodissa ja ryhmässä. Onko kaikilla lapsilla kaveri ja jos ei, niin onko sille mahdollista tehdä jotain. Myös kiinnostaa henkilökunnan hyvinvointi, toivoisin aina kuulevani että henkilökunta viihtyy työssään ja mikäli jotain vaihtuvuutta on niin miten se vaikuttaa lapsiin."</p>	<p>Ryhmädynamiikka (lapset) ja henkilökunnan hyvinvointi</p>	<p>Ryhmän toiminta (n = 1)</p>
<p>--Vanhemmuus pitäisi ehdottomasti olla keskustelupatteristossa.--"</p>	<p>Vanhemmuus</p>	<p>Tietoja perheestä ja vanhemmis-</p>
<p>"Erityisen tärkeänä pidän tuota sopimusta vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä: varhaiskasvatuskeskustelussa tulisi aina sopia yhteiset askelmerkit sille, miten lapsen kasvua ja kehitystä tuetaan. "</p> <p>"Vanhempien palautteen oman ryhmän aikuisille. "</p>	<p>Vanhempien näkökulma</p>	<p>ta (n = 4)</p>
<p>"Suunnitelmassa pitäisi olla erilliset kohdat/kysymykset vanhemmille mm. lastensuojelun asiakkuudesta tai entisestä asiakkuudesta sekä yhteistyö tahojen yhteystiedot. Lisäksi voisi olla kohta, jossa kysytään esim. vanhempien sairauksista (mielenterveys, riippuvuus ongelmat). Nämä vaikuttavat aina jollakin tapaa lapseen. Yllä olevat asiat antavat tärkeää tietoa lapsesta ja perheestä ja niiden ollessa vanhempien täytettävässä lomakkeessa, heillä olisi myös mahdollisuus jättää vastaamatta. "</p>	<p>Perheen tilanne</p>	
<p>"Selvät tavoitteet ja milloin arvioidaan seuraavan kerran. "</p> <p>"Yhteiset tavoitteet "</p> <p>"Selkeä kohta, vanhempien kanssa yhdessä sovituista tavoitteista, joko lähitulevaisuuteen tai pidemmällä aikavälillä , ja niiden seurannan kirjaukset "</p> <p>"--Miten tavoitteiden toteutumista arvioidaan?"</p> <p>"... Tärkeintä on pureutua lapsen vahvuuksiin ja taitoihin joita opetellaan yhdessä. --- on kuitenkin ehdottomasti tärkeää kirjata millä tavoin lapsen kehitystä ja miten yhdessä päätettyihin tavoitteisiin päästään tuetaan! Konkreettinen "</p> <p>"Ehdottoman tärkeänä näen, että kun kirjataan haasteet, on osio, jossa sovitaan, mitä asiaa seuraavaksi harjoitellaan ja tavoitellaan ja millä menetelmin. "</p> <p>"Haasteiden sijaan ehkä itse käyttäisin "tätä vielä harjoittelemmme" tai vastaavaa lausetta. "</p> <p>"Tavoitteet ja menetelmät Arviointi ja suunnitelman tarkentaminen "</p> <p>"Tavoitteet syksyllä tulevalle kaudelle, arviointi keväällä. "</p>	<p>Tavoitteet ja arviointi (n = 9)</p>	<p>Tavoitteet, arviointi ja tuki (n = 13)</p>
<p>"Käytännön esimerkkejä miten lasta tuetaan hänen kasvussaan ja kehityksessään "</p>	<p>Käytäntö (n = 4)</p>	

<p>"Aidosti suunnitelma nykytilanteen kuvailun lisäksi. (Lapsen kuvailu, perushoito ja arjen arvot kuuluu käsitellä muutoin kuin vasussa.) "</p> <p>"Mitä lapsi on yleisesti opetellut viime aikoina ja mitä tullaan opettelemaan lähiaikoina. Eri asia kuin lapsen haasteet. "</p> <p>"meillä vasulomake sisältää kuvauksen siitä, miten lasta tuetaan käytännössä kussakin kehityksen osa-alueessa, koen sen hyvin tärkeäksi. -- "</p>		
<p>"vasut voisi kokonaan muuttaa tietokonepohjaisiksi vasu tehtäisiin vain ryhmäkohtaisiksi, ei henkilökohtaisiksi muuten kuin erityisen tuen tarpeessa oleville suurin osa vasuista ovat aivan turhia"</p> <p>"Mielestäni Vasun voisi tehdä tarpeen vaatiessa. Turha jutella kun kaikki on hyvin ja joka päivä jutellaan vanhempien kanssa päivän kulusta. "</p> <p>"Asiat ovat tärkeitä, mutta ne voivat olla myös hoitosopimuksessa, kunhan ne vain sovitaan."</p> <p>"Henkilökohtaiset suunnitelmat on täysin turhia. Vanhempien kanssa tehdyt sopimukset täytyy kirjata ylös. Sopimus ei kuitenkaan ole mikään suunnitelma. "</p> <p>"Erityislapsille ihan ok. Ns normilapsille liikaa asioita. Kun lapsella kaikki ok niin minusta turhaa käydä vasua vanhempien kanssa. Jos on pakko käydä niin vaik 15min/vuodessa. "</p> <p>"Kaikista tärkeintä on, että paperit oikeasti käydään läpi ja niillä edes jotain merkitystä! "</p>		<p>Onko tarpeellinen? (n = 6)</p>
<p>"Kohdat, jotka merkitsin numerolla 3 kuuluvat meillä perheen kanssa käytävään aloituskeskusteluun.--"</p> <p>"Lomake ei saa muistuttaa kehityskeskustelu lomaketta--"</p> <p>"---Näistä joitain kohtia mietin myös, että en tiedä, olisiko niiden paikka vasulomakkeessa, joskin muuten ne olisi tosi tärkeää käydä läpi. Esimerkiksi kuvaus perheen tai päiväkodin arvoista, käytännöistä ja toimintatavoista ei ehkä sovellu vasuun niinkään, mutta esim. Alkukeskusteluun.---"</p> <p>"Meillä vasulomake ei sisällä mitään sopimusasioita, vaan ne on kirjattu palvelusopimukseen "</p> <p>"Alkukeskustelussa käydään läpi vanhempien näkemys lapsesta ja muut tärkeät asiat lapseen liittyen ja pkn ja ryhmän toimintatavat ja muut sellaiset, vasulomakkeessa ei käydä niitä uudelleen läpi. "</p> <p>"Sopimukset lapsen hoidosta esimerkiksi sairaustapauksessa - tämä sovitaan johtajan kanssa hoitosopimuksessa. "</p>		<p>Toistoa verrattuna muihin samankaltaisiin asiakirjoihin (n = 6)</p>
<p>"Suunnitelma vai lomake? Kumpaa tutkitaan? Keskustelun tukena käytetty lomake ei (ainakaan minulle työssäni) ole sama kuin lapsen varhaiskasvatussuunnitelma "</p> <p>"Päiväkodin yleiset arvot, käytännöt ja toimintatavat löytyvät pk:n ja ryhmän vasusta. Lapsen vasuun kirjataan yksilöllisiä toimenpiteitä yms. "</p>		<p>Muita huomioita</p>

<p>"Itse näen varhaiskasvatussuunnitelman lapsen kehityksen havainnoinnin ja arvioinnin työvälteenä. En kaipaa siihen niinkään arvopohja tms. Näille parempi paikka mielestäni esim. aloituskeskustelut tai vanhempainilta. "</p> <p>"Se on keskustelun kirjausta, dialogia. "</p> <p>"Lapset Puheeksi -työmenetelmän käyttö on toimiva ja loistava! "</p>	
<p>"Lapsen kokonaiskehitys on meillä alueet emotionaalinen, sosiaalinen, itsesäätely/tarkkaavuus, hieno & karkeamotoriikka/liikkuminen, kognitiivinen, kieli. Näistä jokaisesta yksi lause vahvuuksiin tai haasteisiin. Etukäteen tiimissä pohdittu ja keskustelussa vanhempien mielipide mukaan."</p> <p>"Meillä vasulomake ei sisällä vanhempien tai päiväkodin kuvausta tai päiväkodin arvoja jne. Vanhemmat tekevät lapsen kuvauksen erilliselle lomakkeelle lapsen aloittaessa päivähoidon. Päiväkodin kuvaus lapsesta tehdään erikseen tarvittaessa, jos lapselle tarvitaan tukitoimia. Koen tämän mallin hyväksi. Vasulomakkeessa keskitytään sen hetkisiin kasvun ja kehityksen asioihin. "</p> <p>" Kouvolassa Vasuun "koostetaan" sekä vanhempien että päiväkodin henkilökunnan näkemys lapsesta. Yhdessä, keskustellen siinä Varhaiskasvatuskeskustelun kuluessa. Ei siis kummankaan "omaa" näkemystä pelkästään. Samalle sivulle, yhdessä laatien. Mielestäni pitää keskustelun paremmin avoimena ja samalla tuo hienosti esiin ristiriidassa olevat näkemykset!! :) Kuvaukset arvoista jättäisin pois lapsen henkilökohtaisesta vasusta. Näin vasu on mielestäni selkeämpi ja helpompi käyttää. Arvot ovat toki tärkeitä ja jos perheellä on selkeästi esim. uskuntoon liittyviä tms. toiveita, ne kirjataan meillä vasun viimeiselle sivulle jossa sovimme keskinäisestä yhteistyöstämme. Päiväkodin arvot taas kirjaan aina toimintasuunnitelmaan, kerron niistä aina vanhemmille. Tässä vasuun kirjaisin vain, jos jokin on ristiriidassa. Harvemmin niin on, joskus eri uskontojen tavat ja arvot poikkeavat niin paljon, että sovitaan erikseen kuinka toimitaan. ..en tiedä selvensikö yhtään.. :D "</p> <p>"Vantaalla täytetään tehostetun tuen lapsilla erikseen tehostetun tuen suunnitelma. Helsingissä näin ei tehdä, vaan heillä kirjataan suoraan vasuun tehostetun tuen tarve. "</p> <p>"Meillä ei vasu sisällä kohtia "Sopimukset lapsen hoidosta esimerkiksi sairaustapauksessa" eikä "Sopimukset lapsen perushoidosta"</p>	<p>Oman esittely</p>

Liite 4. Taulukko kysymyksen 5b (Käytetäänkö vasulomaketta jotenkin muuten? Miten?) luokittelusta.

<p>Miten muuten vasulomaketta käytetään</p> <p>"Tiedonsiirrossa päiväkodista siirryttäessä toiseen."</p> <p>"Tiedon siirto, kun lapsi siirtyy päivähoidosta esiopetukseen tai jos vaihtaa päiväkotia vanhemmat toimittavat vasut eteenpäin. "</p> <p>"tiedonsiirrot lapsesta,--"</p> <p>"Tiedonsiirtoon"</p> <p>"Lapsen siirtyessä toisesta päiväkodista tai toisesta päiväkotiryhmästä perehtyy henkilökunta ko. Lapsen tietoihin "</p> <p>"Tiedon siirrossa esim. päiväkotiryhmästä toiseen tai eskariin siirryttäessä. "</p> <p>"--- Lapsen siirtyessä toiseen hoitopaikkaan/eskariin/kouluun "</p> <p>"---tiedon siirtämisessä"</p> <p>"---Tiedonsiirron apuvälineenä, kun lapsi siirtyy toiseen päiväkotiin tai esiopetukseen. "</p> <p>"Tiedonsiirtoväline lapsen vaihtaessa päiväkotia. "</p> <p>"-- Dokumenttia ja apuna tiedon siirrossa esim. päivähoitopaikan vaihtuessa.-- "</p>	<p>Päiväkodista toiseen</p> <p>Esiopetukseen</p>	<p>Tiedonsiirto (n = 11)</p>
<p>"Valitettavasti ensimmäisen kerran täyttäessä paperia, niin sitä ei edes koskaan käyty läpi. Tänä vuonna sen se käytiin läpi. "</p> <p>"Pitäisi olla enemmän aikaa perehtyä niihin, että niistä olennainen tieto saataisiin sinne suunnitelmiin mukaan "</p> <p>"Vasulomakkeesta pitäisi ottaa yksittäistä lasta koskevia toiveita (esim. Taitojen kehittäminen, vertaissuhteiden tukeminen), mutta kun ryhmässä ei ole tarpeeksi aikuisia, vasu-lomakkeet unohtuvat täysin. Ne toki täytetään vanhempien kanssa, jolloin lastentarhanopettajana voin osoittaa tuntevani lapsen ja välittäväni hänen kehityksestään. Vasu-lomakkeet valitettavasti jäävät kansioihin, ja niitä pidetään ikään kuin päiväkirjan sivuina."</p> <p>"Aivan turha meidän ryhmässä. Hoitajia ei kiinnosta. Johtuu osittain Vasun papereista ja hlökunnan haluttomuudesta puuttua perheen elämään. Kysymykset turhia...Niistä jutellaan joka päivä tuomisen ja hakemisen yhteydessä. Mietitty miksi pitää "udella"? Eri asia jos oikeesti ongelmia... "</p> <p>"Lomakkeita ei paljon täyttämisen jälkeen katsota :("</p> <p>"Myönnän, että arjessa sitä tulee hyödynnettyä liian vähän."</p>		<p>Vaillinainen käyttö (n = 7)</p>

<p>"Meillä lomake on todella suppea ja hankalasti täytettävä, joten käytännössä sitä ei hyödynnetä juurikaan. Joskus saatetaan tarkastaa jokin yksittäinen asia yksittäisen lapsen kohdalla, mutta muuten kaavakkeet lojuvat kansiossa siihen asti, että on aika päivittää vasu vanhempien kanssa. "</p>		
<p>"Kun perustellaan (esim muulle henkilökunnalle tai johtajalle), miksi joku tietty asia toteutetaan tietyllä tavalla tai miksi jotain uudistusta/tehostamistoimea ei voida toteuttaa. "</p>		<p>Perustelun tuki (n = 1)</p>
<p>"Lomakkeesta poimitaan kohtia esim. lapsikuvaukseen (Neuvolaan menevä)"</p> <p>"Hyve 4 ja muussa neuvolayhteistyössä sekä yhteistyössä muiden tutkivien tahojen kanssa "</p> <p>"4- vuotisneuvolaan papereita tehdessä. --"</p> <p>"Yhteistyössä esim. neuvolan ja kelton kanssa. "</p>	<p>Neuvola</p>	<p>Erityinen tuki ja moniammatillinen yhteistyö (n = 21)</p>
<p>"Hoiksin tukena jos sellainen on "</p> <p>"Pohjana tehostetun tuen lomaketta ja päivähoiton kuvauslomaketta täytettäessä."</p>	<p>HOJKS</p>	
<p>"Erityislastentarhanopettajan kanssa työvälineenä "</p> <p>"Apuna, jos laaditaan kuntoutussuunnitelmia, pedagogisia arvioita ja -selvityksiä ja/tai oppimissuunnitelmia laadittaessa. "</p> <p>"Tuen kirjaus. --"</p> <p>"--- tai eri tukitahoille (puheterapia, toimintaterapia, psykologi ym.)--- "</p> <p>"---Kuntoutus suunnitelmia sekä kuvauksia eri tahoille tehdesä.-- "</p> <p>"Jos on tuen tarvetta tai mietintää asioista, käymme kaavakkeita läpi kelton tai neuvolan henkilökunnan kanssa "</p> <p>"--mahdollisissa kelton palavereissa tai muissa moniammatillisen työryhmän neuvotteluissa,--"</p>	<p>Muu erityinen tuki</p>	
<p>"Yhteistyö palaverissa muun lapsen kanssa työskentelevän tahon kanssa, vanhempien luvalla. "</p> <p>"Vanhempien luvalla yhteistyövälineenä. "</p> <p>"Vasulomaketta käytetään apuna, kun lapsen asioita esim. tuentarvetta käsitellään muiden tahojen kanssa."</p> <p>"Yhteistyötahojen esim. Kiertävän erityislastentarhanopettajan, päivähoiton psykologin kanssa käytävissä keskusteluissa "</p> <p>"moniammatillisen tiimin kanssa yhteistyössä."</p>	<p>Muut yhteistyötahot</p>	

<p>"---Yhteistyössä lasta tutkivien ja kuntouttavien tahojen kanssa"</p> <p>"Eri yhteistyöhenkilöiden palaverissa vanhempien luvalla.--"</p> <p>"Yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Kelto, psykologi, eskari yms "</p>		
<p>"Tiimikeskustelussa. "</p> <p>"Ryhmävasua täyttäessä, tiimisopimusta täyttäessä, kun mietitään pienryhmiä ja päivä/viikko-struktuuria"</p> <p>"Ryhmävasua varten "</p> <p>"Tehtäessä koko ryhmälle yhteistä vasua. "</p> <p>"--Se Antaa pohjaa ryhmävasulle ja pedagogiselle suunnittelulle"</p> <p>"Ryhmävasua laadittaessa. --. "</p> <p>"Ryhmävasun tekemisen pohjaksi. "</p> <p>"Lapsiryhmän tiimivasun perustana eli lasten vasuista nousseet asiat keskiössä ryhmän toiminnan suunnittelussa "</p> <p>"Oman pienryhmän toiminnan suunnittelussa, --- ryhmävasussa "</p>	<p>Ryhmä vasu</p>	<p>Ryhmän toiminnan suunnittelu (n = 18)</p>
<p>"Työvälineenä kaiken toiminnan suunnittelussa.--"</p> <p>"lasten vasujen pohjalta suunnitellaan pienryhmät mahdollisimman optimaalisen tuloksen saamiseksi "</p> <p>"Kaikkien lasten vasuista kerätään sovitut tavoitteet ja menetelmät yhdelle paperille, että ne ovat helposti ja nopeasti löydettävissä ja luettavissa, näin ne ohjaavat toimintaa paremmin. "</p> <p>"Toiminnan suunnittelussa yritetään huomioida mahdollisia erityistarpeita epäsuorasti esim. kuukausiteemat ja niitä tukevat kuvat ja kirjat; tukevat kaikenlaisia oppijoita. "</p> <p>"Työvälineenä arjessa. "</p> <p>"Lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Vasuista kerätään sisältöjä toimintaan ja arvioidaan ollaanko tavoitteisiin päästy. "</p> <p>"Ryhmän "rakenteen" seuraamisessa: kuinka paljon tarvitaan jotain erityistä toimintaa lapsen kehityksen turvaamiseksi ja parantamiseksi. "</p> <p>"Ryhmä vasun suunnittelun pohjana "</p> <p>"Ryhmävasu tehdään yksilöllisten vasujen pohjalta. "</p>	<p>Toiminnan suunnittelu</p> <p>Pienryhmät</p>	

<p>"Arvioinnissa ja tarkasteltaessa lapselle asetettujen tavoitteiden toteutumista."</p> <p>"Kehityksen seuraamisessa (ei voi luottaa muistiin)---"</p>		<p>Arviointi (n = 2)</p>
<p>"Opiskelijat voivat tutustua vasuihin. <i>Myös muut ryhmän työntekijät tutustuvat muihinkin omiin vasuihin.</i> "</p> <p>"--Ja opiskelijat käyttävät tehtäviinsä vanhempien luvalla"</p> <p>"--Opiskelijoiden työssäoppimisen avuksi. "</p>		<p>Opiskelijat (n=3)</p>
<p>"--oman toiminnan/työn jäsentäminen ja kehittäminen"</p> <p>"Tukipaperi työssä, pitkän kokemuksen myötä asiat pysyvät päässäkin,---"</p> <p>"Oman työn arvioinnin ja kehittämisen tukena.---"</p> <p>"Siitä kirjataan oleelliset asiat A-4 kokoiselle paperille, jonka avulla on "nopea" vilkaista muistin tueksi, mitkä olivatkaan lapsen tavoitteet jne. "</p>		<p>Oma työn ja kehityksen tuki (n = 4)</p>
<p>"Kotikäynnillä, kun lapseen ja perheeseen tutustutaan ensimmäistä kertaa, käydään jo joitakin osia vasusta läpi. Ennen oli oma kaavake tutustumiskäynnille, mutta se oli kovin päällekkäinen vasun kanssa, joten alettiin käyttää pelkästään vasua"</p>	<p>Kotikäynnillä</p>	<p>Kodin kanssa tehtävä yhteistyö (n = 4)</p>
<p>"Lapsi voi joskus osata tehdä erilaisia asioita päiväkodissa kuin kotona. Lomake antaa mahdollisuuden näiden taitojen läpinäkyvyyteen kun ne kirjoittaa ylös, jolloin voi helpommin antaa tukea vanhemmille sanoen, että heidän lapsensa onkin ehkä taitavampi kuin uskovatkaan. "</p> <p>"Laadittujen (vanhempien kanssa) tavoitteiden täyttymisen seuraamiseen. ---"</p>	<p>Kasvatuskumppanuus</p>	
<p>"Vanhempien ja lapsen perheen arvomaailman selvittämiseen "</p>	<p>Tietoa perheestä</p>	
<p>"Lapsi osallistuu, vasulomakkeessa on hänen puheenvuorossa. "</p> <p>"Lapsen ääni kuuluviin lapsihaastattelulla.---"</p> <p>"-- Myös lasten omaa arviointia omista taidoista voidaan liittää VaSuun mukaan. "</p> <p>"Käytämme lapsen vasu-lomaketta myös lapsen omien ajatusten ja toiveiden esille tuomiseen ja muistiin kirjaamiseen eli lapsen osallisuudesta huolehtimisen välineenä. "</p> <p>"Lapsen kanssa tehtävän työn tekemisessä (haastatteluosuus) "</p>		<p>Lapsen osallisuus (n = 5)</p>
<p>"leikkutilanteiden dokumentoinnissa "</p>		<p>Dokumentointi</p>

<p>"Päivittäisiä havaintoja kirjataan koneelle vasun yhteyteen, mistä näitä koostetaan VaSu keskustelussa viralliseen kaavakkeeseen.--"</p> <p>"Montessoripäiväkodissa lomaketta on muokattu omiin tarpeisiimme, koska alkuperäinen ei vastaa tarpeitamme. Meidän, montessoriohjaajien koulutukseen kuuluu lapsen toiminnan kirjaaminen ja observointi yhtenä työvälineenä, siksi toisinaan tuntuu hassulta vasun käyttö/täyttö koska kirjaamme arjessa lapsista paljon tietoa itsellemme ja vanhemmille. Joskus vasu tuntuu työssäni turhalta koska kirjaan jo pelkän oman työni takia lapsista asioita, käytän ohjaajan työhön tehtyä seuranta-paperia johon kirjataan lähes päivittäin asioita lapsista ja kyllä, se on mahdollista. Tämä kommentti ei ehkä kuulunut tähän... "</p>		<p>ti (n = 3)</p>
<p>"turhauttaa kun vanhemmat eivät ota vasukeskusteluja kasvatuskumppanuutena, heitä pitäisi saada osallistumaan enempi. Lomakkeen pitäisi olla yhtenäinen koko suomessa . Havainnointilomake on selkeämpi josta jokainen löytää oman pienryhmänsä lasten Vahvuudet ja kasvun paikat "</p> <p>"--- P.s. Kysymys 4 oli vaikea koska vasulomakkeita on monenlaisia ollut omallakin uralla käytössä. Kysymys kenen vastuu: Lto:n vastuulla mutta kaikki täyttää ja pitää keskusteluja "</p> <p>"Kysymykseen 1 vastasin kohdan kaksi eli vanhemmat täyttävät erikseen osan ja päiväkodin henkilökunta osan. Annamme tyhjän varhaiskasvatussuunnitelman vanhemmille kotiin, mihin on punaisella merkitty kohdat, jotka he täyttävät. Täytettyään lomakkeen vanhemmat palauttavat sen päiväkotiin ja sopivat lastentarhanopettajan kanssa ajan, milloin on yhteinen vanhempainkeskustelu. Vanhempainkeskustelussa käydään muun muassa lomake läpi yhdessä. Vanhempainkeskustelussa on lastentarhanopettaja ja vanhempi/vanhemmat. Ennen keskustelua ryhmän henkilökunta täyttää ensin yhdessä oman osansa lomakkeesta. Molemmat osapuolet täyttävät lomakkeen erikseen ja keskustelussa täydennetään tarvittaessa "</p> <p>"Se ei muuten ole varsinaisesti mikään lomake vaan lapsen kasvun ja kehityksen kuvaus jo yhteisesti mietittyjen tavoitteiden kirjauspohja. Ei mikään rastiruutuun tai miljoona kysymystä sisältävä lomake. "</p>		<p>Kysymykseen liittymättömät vastaukset</p>